

Kansspelautoriteit

Jaarverslag 2022

Den Haag, 14 maart 2023

Inhoud

	Voorwoord René Jansen	4
1	2022, het eerste volledige jaar van de online kansspelmarkt	7
	1.1 Legale online kansspelen: het eerste jaar	7
	1.2 Reclame	7
	1.3 Zorgplicht	10
	1.4 Aanpak illegaal online aanbod	11
	1.5 Monitoring van de markt	14
2	2022 aan de hand van de wettelijke opdrachten	15
	2.1 Verlenen van vergunningen	15
	2.1.1 <i>Koa-vergunningen</i>	15
	2.1.2 <i>Exploitatievergunningen speelautomaten en integriteitsonderzoeken</i>	16
	2.1.3 <i>Modeltoelatingen</i>	17
	2.1.4 <i>Vergunningen loterijen</i>	18
	2.1.5 <i>Monopolievergunningen en totalisator</i>	19
	2.2 Toezicht op legaal kansspelaanbod	20
	2.2.1 <i>Verslavingspreventie</i>	20
	2.2.2 <i>Naleving Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)</i>	21
	2.2.3 <i>Controledatabank (CDB)</i>	21
	2.3 Handhaving illegaal kansspelaanbod	22
	2.4 Matchfixing en Sports Betting Intelligence Unit (SBIU)	23
	2.5 Bevorderen verslavingspreventie	23
	2.5.1 <i>Coördinerende rol verslavingspreventie</i>	23
	2.5.2 <i>Verslavingspreventiefonds</i>	24
	2.6 Het beheer van het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)	26
	2.7 Geven van voorlichting en informatie	27
	2.7.1 <i>Publieksvoorlichting</i>	27
	2.7.2 <i>Website en social media</i>	28
	2.7.3 <i>Wet Open Overheid (Woo)</i>	29
	2.7.4 <i>Publieke optredens en blogs voorzitter raad van bestuur</i>	30
	2.7.5 <i>Internationale samenwerking</i>	30
	2.7.6 <i>Scriptieprijzen</i>	31
3	Juridische procedures in 2022	32
4	Organisatie	34
	4.1 Evaluatie Kwink	34
	4.2 10-jarig jubileum	35
	4.3 Adviesraad	35
	4.4 Research partners	35

5	Ontwikkelingen in organisatiestructuur, personeel en huisvesting	36
5.1	Start nieuwe organisatie 1 april 2022	36
5.2	Ontwikkelingen personeel	37
5.3	Klachten tegen de Ksa of Ksa-medewerkers	39
5.4	Huisvesting	40
5.5	Duurzaamheid	40
5.6	AVG / Privacybeleid	40
5.7	Gedragsregels	41
6	Financiën	42
7	Jaarrekening 2022	45
7.1	Balans per 31 december 2022	45
7.2	Staat van baten en lasten 2022	46

Voorwoord René Jansen

De afgelopen maanden werd mij dikwijls de vraag gesteld hoe ik terugkijk op 2022 als het eerste volle kalenderjaar waarop in Nederland op legale wijze online kansspelen zijn aangeboden. Dat wil zeggen, online gokken bij aanbieders met een vergunning van de Kansspelautoriteit (Ksa).

Het uitvoerige antwoord op die vraag treft u aan in dit jaarverslag.

Mijn korte antwoord luidt: met gemengde gevoelens. Veel gaat goed, maar als toezichthouder zie ik ook punten waar verbetering nodig is. Er moet – primair bij de vergunninghouders – nog het nodige gebeuren om onze missie ‘Veilig spelen’ volledig recht te doen.

Waar staan we nu, bijna twee jaar na inwerkingtreding van de Wet Kansspelen op afstand (Koa) en anderhalf jaar na daadwerkelijke opening van de online gokmarkt?

Vergunningen

We hebben op dit moment 24 vergunningen voor online kansspelen afgegeven. 21 vergunningen worden daadwerkelijk ingezet voor aanbod aan consumenten, aan spelers.

Wat ik vorig jaar niet heb voorzien, is dat de Ksa nog steeds bezig is met het beoordelen van 13 vergunningaanvragen. Het duurt lang en vraagt veel capaciteit. Veel vergunningaanvragers zien we worstelen met het op orde krijgen van hun zogenaamde Controledatabank, hun datakluis. Het is in een aantal gevallen zelfs een ‘show-stopper’ gebleken. Aanbieders zijn in die gevallen duidelijk niet goed (genoeg) voorbereid geweest op de eisen die gesteld worden aan een vergunning.

Daarnaast zijn ook meerdere aanvragen ingetrokken of afgewezen in verband met ons betrouwbaarheidsoordeel op basis van een antecedentenonderzoek.

Terugkijkend hebben we gezien dat de lat hoog ligt waardoor slechts 1 op de 3 aanvragen tot nu toe tot een vergunning heeft geleid. Ik denk dat het stellen van deze hoge eisen een belangrijke voorwaarde is voor een blijvend betrouwbaar en veilig online-kansspelaanbod.

Van illegaal naar legaal

Zoals gezegd: 2022 was het eerste volledige jaar van de nieuwe online-kansspelmarkt. Ik constateer dat we in elk geval met één belangrijk doel op de goede weg zijn. De politieke doelstelling van de Wet Koa was: drie jaar na marktopening spelen minstens acht van de tien spelers bij een legale aanbieder. Wij schatten in dat 85 procent van de online spelers gokt bij legale aanbieders. Voor een groot deel speelden zij voorheen ook al online, maar dan illegaal.

Een andere constatering is dat inmiddels 35.750 burgers de bescherming van het centrale uitsluitingsregister Cruks hebben weten te vinden. Sta je ingeschreven in Cruks, dan kun je niet meer deelnemen aan hoog-risico-kansspelen, zowel land-gebonden (speelhallen en vestigingen van Holland Casino) als online. Dat is een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van een gokverslaving of het beheersen van de gevolgen ervan.

Toezicht

Dat de legalisering van de online kansspelmarkt in grote lijnen goed is verlopen, neemt niet weg dat er ook nog veel werk te doen is. De stortvloed aan reclame voor online goksites in de eerste maanden na marktopening is niemand ontgaan. Het heeft het maatschappelijk vertrouwen in de sector evident geen goed gedaan. Ook in de loop van 2022 hebben Ksa-toezichthouders meerdere keren moeten ingrijpen bij verboden reclame-acties. Denk aan het richten van reclame (waaronder ook bonussen) aan jongvolwassenen en de inzet van rolmodellen. We hebben al meerdere boetes hiervoor uitgedeeld. Met ‘snelle interventies’ hebben we daarnaast vele overtredingen effectief beëindigd, bijvoorbeeld ten tijde van het WK voetbal voor mannen in Qatar.

We staan nu aan de vooravond van een verbod op ongerichte reclame voor ‘short-odd’-kansspelen.

Op de naleving van dat nieuwe verbod zullen we opnieuw nauwkeurig toezien; ‘kort op de bal spelend’, in voetbaltermen.

Naast de naleving van de reclameregels, zijn er verbeteringen wenselijk bij de invulling van de zorgplicht door aanbieders. Aanbieders moeten hun spelers optimaal behoeden voor een gokverslaving en voor grote financiële schade als gevolg van verlies van controle tijdens het gokken. Tijdig ingrijpen door aanbieders is een van de belangrijkste pijlers van een veilige kansspelmarkt.

We krijgen – soms schrijnende - signalen dat de zorgplicht nog niet bij iedere aanbieder afdoende is ingericht of wordt aangepakt. Ook dat vraagt dus een grote inzet van onze toezichthouders.

De resultaten van een breed onderzoek door de Ksa dat voor de zomer wordt afgerond, zal nadere handvatten bieden voor de aanpak van ons toezicht op het naleven van de zorgplicht, verwacht ik. De eerste bevindingen zijn interessant en laten zien dat de aanbieders hun zorgplicht op zeer verschillende manieren vorm hebben gegeven. Daarnaast blijkt uit de aangeleverde informatie nog onvoldoende hoe het proces rondom de zorgplicht bij de aanbieders precies verloopt. Deze bevindingen hebben ertoe geleid het onderzoek is uitgebreid. Minister Weerwind heeft inmiddels ook wettelijke speellimieten in voorbereiding. Bij het bereiken van die speellimieten, moet als het ware de deur op slot. Het respecteren van die limieten door aanbieders zullen we, waar nodig, afdwingen.

Bestrijding illegaal aanbod

Na de openstelling van de legale online markt blijft het tegengaan van illegaal aanbod onverminderd belangrijk. We monitoren periodiek welke 100 kansspelwebites het meest vanuit Nederland bezocht worden en acteren als we vaststellen dat er illegaal kansspelen worden aangeboden. In de praktijk zien we dat het grootste deel van de websites op zwart gaat als we aankondigen dat we gaan optreden. Het dreigen is wellicht vaak onzichtbaar, maar blijkt dus erg effectief. Daarnaast zetten we in op bevorderaars zoals affiliate websites en betaaldienstverleners om het illegale spelers zo moeilijk mogelijk te maken. En in ernstige gevallen volgen uiteraard boetes.

Door onze nieuwe boetebeleidsregels zijn deze hoger dan voorheen. In december 2022 hebben we boetes opgelegd aan zeven exploitanten van illegale online gokwebsites. Samen met onze eerste boetes aan legale vergunninghouders zorgt dit ervoor dat we in 2022 een recordbedrag van 29.779.000 euro aan boetes hebben uitgedeeld. En we zijn niet alleen effectief met boetes. We hebben 5 lasten onder dwangsom opgelegd en in 40 gevallen pasten aanbieders hun gedrag aan na dreiging met sancties.

Er is dus nog werk aan de winkel! Wat ik hiervoor al noemde, is een kleine greep uit een brede portefeuille aan Ksa-taken. Die omvatten bijvoorbeeld ook het toezicht op de anti-witwasregels, de omslag naar een werkwijze op basis van data en data-analyse, het beheer van het Verslavingspreventiefonds en Cruks etc. Het lijstje is lang en ik verwijs korthedshalve naar de hierna volgende hoofdstukken van dit jaarverslag.

Evaluatie

In 2022 werd de Ksa 10 jaar oud. 10 jaar “oud” is tegelijkertijd 10 jaar “jong”. Ik vind dat de Ksa in die 10 jaar een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt, maar ook nog verder kan en wil groeien.

Dat zie ik terug in het rapport dat bureau KWINK heeft opgesteld als evaluatie van het functioneren van de Ksa vanaf 2017. Daarin lees ik zowel respect en waardering voor wat we hebben neergezet en bereikt, als een oproep om volgende stappen te zetten, onder meer in ons risicogestuurde en datagedreven toezicht. Die handschoen pakken we graag op.

Een ‘leven lang leren’ is ook het uitgangspunt voor ons als organisatie. Als raad van bestuur zijn we vooral erg trots op wat onze medewerk(st)ers in het afgelopen jaar (opnieuw) hebben neergezet! Dat geldt niet alleen voor onze voorhoedespelers waarover we kunnen lezen in de nieuwsberichten van de Ksa, maar ook voor de grote groep medewerkers in de bedrijfsvoering en de informatievoorziening die het fundament van onze organisatie vormt.

René Jansen, voorzitter raad van bestuur Kansspelautoriteit

1 2022, het eerste volledige jaar van de online kansspelmarkt

1.1 Legale online kansspelen: het eerste jaar

De Wet Kansspelen op afstand (Koa) werd 1 april 2021 van kracht. Vanaf dat moment konden partijen een aanvraag indienen voor een online kansspelvergunning. Een half jaar later, op 1 oktober 2021, ging de legale online markt open. Op dat moment waren tien aanbieders er in geslaagd te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan een online kansspelvergunning. Die eisen zijn streng. De ervaring leert inmiddels dat ongeveer één op de drie aanvragers er in slaagt een vergunning te bemachtigen.

Het was een wens van de politiek dat aanbieders die in het verleden in Nederland (illegaal) online kansspelen hadden aangeboden, pas een aanvraag mochten indienen als ze gedurende een bepaalde periode hadden laten zien zich niet specifiek en actief op Nederland te richten. De gedachte hierachter was dat de Kansspelautoriteit voor deze aanbieders, in het belang van kanalisatie, in het eerste jaar na inwerkingtreding van de wet in bepaalde mate coulant zou zijn, mits hun aanbod binnen bepaalde grenzen was gebleven. Op 1 april 2022 liep deze coulanceregeling af; een zogenoemde ‘afkoelingsperiode’ van 2 jaar en 9 maanden die werd toegepast bij de beoordeling van een aanvraag van een online kansspelvergunning. Vanaf die datum kijkt de Ksa bij aanvragen langer terug of illegaal online kansspelen zijn aangeboden.

Eind 2022 waren er 24 Koa-vergunninghouders. De Ksa heeft op haar site een Kansspelwijzer ingericht, waarin geverifieerd kan worden of een aanbieder een vergunning heeft.

Het eerste volledige jaar waarin Nederlandse consumenten terecht konden bij legale online aanbieders wordt in dit hoofdstuk toegelicht aan de hand van vier thema’s:

- Reclame;
- Zorgplicht;
- Bestrijding van het resterende illegale online aanbod;
- De eerste indrukken van de marktontwikkelingen.

1.2 Reclame

Als een nieuwe markt open gaat, maken aanbieders veelal reclame. Dat hoort erbij. Maar bij een onderwerp als online gokken, waar mensen ook een moreel oordeel over hebben, is matigheid gepast. Al voor de online kansspelmarkt open ging, riep Ksa-voorzitter René Jansen daarom meer dan eens de sector en individuele aanbieders op terughoudend te zijn met de hoeveelheid reclame. Het weerhield sommige aanbieders er niet van om overdadig reclame te maken, met algemene publieke verantwoordiging als gevolg. Een ander gevolg is dat inmiddels een verbod wordt voorbereid op ongerichte reclame. Dit is een politiek breed gedragen wens.

De regels voor het maken van reclame zijn strikt; reclame mag er immers niet toe leiden dat mensen overmatig gaan gokken. De Ksa heeft het maken van reclame door kansspelaanbieders daarom nauwgezet gemonitord en steeds zo snel als mogelijk ingegrepen bij overtredingen.

Controles

In de eerste maanden van de legale online kansspelmarkt controleerde de Ksa het reclamebeleid van elf vergunninghouders. Daarbij ging speciale aandacht uit naar de bescherming van kwetsbare groepen, zoals minderjarigen en jongvolwassenen.

Bij het maken van reclame gingen meerdere aanbieders over de schreef. Soms als gevolg van onbekendheid met de regels, soms omdat zij bewust de randen opzochten. De Ksa heeft flink geïntervenieerd, waarbij steeds gezocht is naar een passende interventie, variërend van extra *guidance* tot het opleggen van maatregelen.

Reclamebeleid

Bij drie aanbieders constateerde de Ksa dat zij van plan waren om te adverteren op onder andere de website van Donald Duck, het YouTube-kanaal TeenTok en rondom tv-familieprogramma's zoals MarbleMania. Deze aanbieders ontvingen een officiële waarschuwing. Zij moesten het reclamebeleid per direct aanpassen om handhaving te voorkomen. Bij zeven andere aanbieders werden minder ernstige afwijkingen van de wet geconstateerd: ook zij moesten maatregelen treffen. Bij één aanbieder kon de Ksa zich beperken tot een aanbeveling.

Verbod rolmodellen

Vanaf 30 juni 2022 gelden strenge regels voor de inzet van rolmodellen in reclame voor kansspelen. Rolmodellen zijn personen die publiekelijk bekend zijn, zoals beroepssporters, of met wie mensen zich willen identificeren, zoals *influencers*. In 2022 zijn overtredingen van deze regels vastgesteld. Dat heeft geleid tot een aantal onderzoeken. Drie aanbieders kregen een voornemen tot een last onder dwangsom (LOD) omdat ze in hun reclame toch rolmodellen hadden gebruikt, waarna ze de overtreding staakten. Daarnaast heeft de Ksa een formele waarschuwing uitgedaan naar de Nationale Postcode Loterij omdat zij gebruik had gemaakt van een rolmodel met substantieel bereik onder minderjarigen en jongvolwassenen.

Minderjarigen en jongvolwassenen

Vergunninghouders mogen geen reclame maken die is gericht op kwetsbare groepen zoals minderjarigen en jongvolwassenen. De Ksa heeft in 2022 twee brieven en een voornemen tot een dwangsom gestuurd aan aanbieders die vormen van reclame als bonussen en loyaliteitsprogramma's stuurden aan jongvolwassenen. De betreffende partijen zijn daarmee gestopt. De Ksa heeft in 2022 aan Toto Online een boete opgelegd voor het maken van reclame gericht op jongvolwassenen.

WK voetbal

Het WK voetbal in Qatar was voor online kansspelbedrijven een uitgelezen kans om zich te profileren. Daarom was de Ksa rond het WK extra alert op overtredingen van wet- en regelgeving. De Ksa startte een speciaal project om het aanbod van weddenschappen en de reclame rond het kampioenschap goed te monitoren en direct te kunnen ingrijpen als dat nodig zou zijn. Na de eerdere verontwaardiging over de hoeveelheid gokreclames riep de Ksa alle vergunninghouders in de aanloop naar het WK bovendien (nogmaals) op zich in te houden met reclame.

Van 18 oktober tot en met 20 december 2022 ontving de Ksa 45 signalen over (reclame voor) kansspelen rond het WK. De meeste meldingen betroffen het inzetten van rolmodellen en promotionele kansspelen. Deze signalen zijn met hoge prioriteit opgepakt. In totaal ondernam de Ksa 13 keer actie bij 8 aanbieders: 5 keer met een e-mail, 7 keer telefonisch en 1 keer met een brief. In alle gevallen stopte de kansspel-aanbieder direct met de overtreding. In de gevallen dat de Ksa in actie moest komen, ging het vooral om rolmodellen in reclames (5x), verboden weddenschappen (2x) en reclame in games (2x).

Optreden tegen cashbackbonussen

In 2022 heeft de Ksa alle online vergunninghouders laten weten dat zij moesten stoppen met het verstrekken van bonussen in de vorm van een cashback. Bij cashback-bonussen krijgen spelers een deel van hun verlies terug. Bonussen worden aangemerkt als reclameactiviteit. Volgens de wet mogen reclames niet aanzetten tot onmatig speelgedrag. Naar het oordeel van de Ksa is dat bij cashback-bonussen wel het geval. De aanbieders kregen daarom een brief van de Ksa dat zulke bonussen niet zijn toegestaan. Vervolgens zijn alle aanbieders die deze vorm van bonussen aanboden daarmee gestopt.

Actie affiliatewebsites

Kansspelbedrijven maken vaak gebruik van een affiliatewebsite. Dit is een website waarbij de bezoeker wordt doorgestuurd naar een gokwebsite, bijvoorbeeld via een banner, een link of een quotering (de factor waarmee de inzet wordt vermenigvuldigd als de speler de uitslag goed voorspelt). Omdat niet alleen aanbieders maar ook affiliates de regels moeten naleven heeft de Ksa ruim 50 affiliates hierop schriftelijk geattendeerd. Mocht blijken dat zij zich toch niet aan de regels houden, dan kan de Ksa handhavend optreden.

1.3 Zorgplicht

De opening van de markt voor online kansspelen ging gepaard met nieuwe en aangescherpte regels om kansspelverslaving zoveel mogelijk te voorkomen. Een belangrijke plek daarin heeft de zorgplicht van de aanbieder. Die zorgplicht houdt in dat aanbieders op tijd moeten ingrijpen als ze constateren dat spelers een gokverslaving hebben of ontwikkelen en/of grote financiële schade lijden door onmatig gokgedrag. Dit risico bestaat vooral bij de risicovolle, *short odd*-kansspelen, zowel online als in speelhallen en casino's.

De Ksa ziet dat de manier waarop aanbieders in de praktijk omgaan met de zorgplicht een belangrijk aandachtspunt is. De uitdrukkelijke bedoeling van de legalisering van online kansspelen is een veilige omgeving te creëren voor mensen die online willen gokken. Een absolute voorwaarde hiervoor is dat aanbieders hun zorgplicht serieus nemen. Er zijn signalen dat dit niet altijd het geval is. Zo ontving de Ksa in 2022 bijvoorbeeld signalen over spelers die grote bedragen verloren in korte tijd. De Ksa heeft op verschillende momenten aangegeven dat verbetering wenselijk is, zowel bij de aanbieders als in de regelgeving. Ksa-voorzitter René Jansen pleitte in september 2022 in een blog op een aanscherping van de zorgplicht, onder meer door middel van het invoeren van wettelijke (stortings)limieten.

Onderzoek naar praktijk zorgplicht

Nationaal en internationaal is en wordt nog steeds onderzoek gedaan naar de manier waarop gokbedrijven vorm geven aan hun zorgplicht. Begin augustus publiceerde de Ksa een onderzoek naar de invulling van de zorgplicht in 21 landen op de website, samen met een reactie op dat onderzoek.

In de zomer van 2022 startte de Ksa een breed onderzoek naar de manier waarop online aanbieders in Nederland omgaan met de zorgplicht rondom het speelgedrag van hun spelers. De wet- en regelgeving schrijft niet altijd specifiek voor hoe aanbieders de zorgplicht moeten inrichten en uitvoeren. Daarom wil de Ksa weten hoe de aanbieders van online kansspelen er in de praktijk mee omgaan.

De Ksa onderzoekt vooral de registratie en analyse van speelgedrag, de manier waarop aanbieders de activiteiten van spelers monitoren en de manier waarop ze vervolgens ingrijpen. Bronnen voor het onderzoek zijn data uit de controledatabanken, dossiers van vergunninghouders en hun beleidsstukken. Zo krijgt de Ksa meer inzicht in hoe aanbieders opereren en kan ze waar nodig (corrigerend of sanctionerend) optreden. Het onderzoek zal in de eerste helft van 2023 worden afgerond.

1.4 Aanpak illegaal online aanbod

De Ksa is verantwoordelijk voor het bestrijden van illegaal kansspelaanbod in Nederland, zowel fysiek als online. Een van de speerpunten van 2022 van de Ksa was de aanpak van illegaal online aanbod van kansspelen. Online kansspelen legaliseren betekent automatisch ook bestrijding van het resterende illegale aanbod. Het doel van de Ksa is dat steeds minder illegaal online aanbod beschikbaar is, zodat spelers (blijven) kiezen voor het in Nederland beschikbare legale online aanbod. De Ksa stelt prioriteiten bij haar aanpak. Sinds de opening van de legale online markt is het aantal Nederlandse spelers bij een illegale aanbieder hierbij een belangrijk criterium. Verder ziet de Ksa scherp toe op specifiek aanbod dat Nederlandse spelers weg zou kunnen trekken van legale naar illegale aanbieders, bijvoorbeeld door kansspelen aan te bieden die verboden zijn onder de Nederlandse wet. Ook komt het voor dat illegale aanbieders zich voordoen als vergunninghouder van de Ksa, dus zich presenteren alsof ze een legale aanbieder zijn; ook hier wordt op ingegrepen.

De Ksa richt zich bij de bestrijding van illegaal kansspelaanbod niet alleen op de aanbieders, maar ook op reclamemakers (zogenoemde *affiliates*) en andere partijen die illegaal spelen mogelijk maken, zoals betaaldienstverleners. Ook pakt de Ksa het aanbieden van illegale kansspelen via social media aan.

Concrete aanpak online illegaal aanbod

De Ksa doet sinds de opening van de markt in 2021 periodiek (voor)onderzoek bij een groot aantal websites om te kijken of er sprake is van illegaal online aanbod. In 2022 gebeurde dit 277 keer. Naar 26 aanbieders, waarvan sommige met meerdere websites, startte de Ksa vervolgens een nader onderzoek.

De Ksa monitort voortdurend het webverkeer en sociale media op illegale online aanbieders en trekt signalen na. Als de Ksa dreigt met een last onder dwangsom (LOD), door een voornemen daartoe naar de aanbieder te sturen, gaan veel illegale aanbieders direct op zwart. In 2022 stuurde de Ksa 18 aanbieders een dergelijk voornemen. In 11 gevallen staakten aanbieders direct daarna hun aanbod in Nederland. Aan 3 aanbieders legde de Ksa daadwerkelijk een LOD op. Daarvan staakten 2 bedrijven vervolgens hun aanbod. Het beeld dat hieruit kan worden opgemaakt is dat ongeveer 85 procent van de aanbieders van illegaal aanbod hun aanbod staakt na de dreiging met een last onder dwangsom.

Daarnaast is een aantal boeterapporten opgesteld. Naar aanleiding hiervan zijn boetes opgelegd aan Equinox Dynamic, Domiseda and Partners, Videoslots, N1 Interactive, Betpoint Group, Probe Investments en Fairload. De totale hoogte van deze zeven boetes was 29.029.000 euro. De opgelegde boetes – die veel hoger liggen dan voorheen – zijn gebaseerd op het aangepaste boetebeleid van de Ksa dat vanaf 1 oktober 2021 geldt. Naast het verhogen van de basisboete kan nu ook een boete worden opgelegd op basis van de berekende omzet. Als sprake is van boete-verhogende omstandigheden (bijvoorbeeld geen behoorlijke leeftijdsverificatie toepassen) kan de boete worden verhoogd.

	2022	2021
Vooronderzoeken illegaal online websites	277	52
Onderzoeken illegaal online aanbieders	26	6
Voornemen last onder dwangsom illegaal online	18	0
Last onder dwangsom illegaal online	3	0
Boeterapporten illegaal online	7	3
Totaal boetebedrag illegaal online	€29.029.000	€1.474.250

Illegale kansspelen worden ook aangeboden via social media, zoals Facebook en Instagram. Vaak gaat het om illegale loterijen of bingo's. Opvallend is dat de Ksa in 2022 veel minder meldingen kreeg over het aanbod van illegale kansspelen via social media dan voorgaande jaren. De Ksa deed onderzoek naar 59 meldingen. In 16 gevallen is hierbij een overtreding geconstateerd en hiervan is melding gemaakt aan Meta (Facebook en Instagram), waarna de betreffende *content* is verwijderd.

	2022	2021
Ontvangen meldingen	83	286
Onderzoek meldingen	59	34
Meldingen aan Meta (Facebook en Instagram)	16	34
Verwijderde content Meta	16	34
Voorgenomen last onder dwangsom	1	2
Last onder dwangsom	0	2

Aanpak 'affiliates' en dienstverleners

Kansspelbedrijven maken vaak gebruik van *affiliate* websites. Via zo'n website wordt publiek doorgestuurd naar een gokwebsite, bijvoorbeeld via een banner, een link of een quotering: de factor waarmee de inzet wordt vermenigvuldigd als de speler de uitslag goed voorspelt. De *affiliate* websites krijgen betaald voor de klanten die ze doorloodsen naar illegale gokwebsites.

In vergelijking met 2021 zijn in 2022 minder onderzoeken gedaan naar reclamemakers die illegaal kansspelaanbod bevorderen. In plaats daarvan koos de Ksa ervoor om in 2022 extra in te zetten op de bestrijding van het illegale aanbod zelf. Overigens is eind 2022 wel specifiek ingezet op affiliates die zich bij het promoten van illegaal online kansspelaanbod richten op (extra) kwetsbare personen. Ze gebruiken daarbij domeinnamen als 'casinozondercruks' en 'casinozondervergunning'. Ze richten zich daarmee specifiek op personen met verslavingsproblemen die staan ingeschreven in Cruks (Centraal Register Uitsluiting Kansspelen) en dus uitgesloten zijn van deelname aan legale kansspelen.

De Ksa deed in totaal zeven onderzoeken naar *affiliates*. Deels volgden deze uit het bovengenoemde thematische onderzoek naar websites die probleemgokkers lokken. Een ander deel volgde uit een eerder onderzoek uit 2021. Twee overtreders kregen een dwangsom. Daarnaast stelde de Ksa in één zaak een boeterapport op naar aanleiding waarvan in 2023 een boete is opgelegd.

Aanpak betaaldienstverleners

De Ksa schreef vier betaaldienstverleners aan van wie betaalmethodes zijn aangetroffen op illegale kansspelwebsites. De overtreders kregen de waarschuwing om deze dienstverlening te staken. Eén van de betaaldienstverleners stopte direct alle samenwerking met illegale gokwebsites. De Ksa blijft de andere aangeschreven partijen actief monitoren. Als deze betaaldiensten weer worden aangetroffen bij illegale online kansspelen volgt handhaving. Dat kan een bindende aanwijzing zijn, het (voornemen tot) opleggen van een dwangsom of een boete.

	2022	2021
Onderzoeken affiliates	7	22
Voorgenomen last onder dwangsom affiliates	1	15
Last onder dwangsom affiliates	2	6
Boeterapporten	1	0
Waarschuwingsbrieven betaaldienstverleners	4	0

1.5 Monitoring van de markt

Sinds de opening van de legale online kansspelmarkt in oktober 2021 rapporteerde de Ksa verschillende keren over de marktontwikkelingen. Een belangrijk onderwerp daarbij is de mate waarin het lukt spelers van illegale aanbieders te leiden naar legale aanbieders (ook wel ‘kanalisatie’ genoemd). Een eerste rapportage is gepubliceerd als bijlage bij een brief van de minister voor Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer in november 2021, de tweede in maart 2022 en de derde eind september 2022, één jaar na de opening van de legale online kansspelmarkt.

In aanloop naar de Wet Kansspelen op afstand formuleerde de politiek een harde doelstelling: drie jaar na opening van de legale markt moeten minstens acht van de tien spelers spelen bij een legale aanbieder. Voor die doelstelling ziet het er positief uit: 85 procent van de online spelers speelde volgens de laatste rapportage uitsluitend bij legale aanbieders. Het lijkt erop dat dit percentage nog verder toeneemt.

Volgens de laatste rapportage waren er in juli 2022 1,3 miljoen spelersaccounts waarvan met 563.000 daadwerkelijk werd gespeeld. Die cijfers zijn geen weerspiegeling van het werkelijke aantal unieke spelers omdat een speler bij meerdere aanbieders een spelersaccount kan aanmaken. In de volgende rapportage die de Ksa in april 2023 publiceert, komt meer gedetailleerde informatie over het aantal spelers en ontwikkelingen daarin beschikbaar.

2 2022 aan de hand van de wettelijke opdrachten

Kader

De taken van de Kansspelautoriteit (Ksa) vloeien voort uit haar wettelijke opdrachten. Dat zijn:

- Het verlenen van vergunningen aan aanbieders van kansspelen (2.1);
- Het houden van toezicht op het naleven van wet- en regelgeving inzake de Wet op de kansspelen en de Wet ter voorkoming witwassen en financieren terrorisme (2.2);
- Bestrijding van en handhaving bij illegaal aanbod (2.3);
- Tegengaan van kansspelgerelateerde matchfixing bij vergunninghouders (2.4);
- Het bevorderen van preventie op het gebied van kansspelverslaving (2.5);
- Het beheer van het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks) (2.6).
- Het geven van voorlichting en informatie (2.7);

De Ksa hanteert drie (publieke) doelstellingen:

- Het beschermen en informeren van consumenten;
- Het voorkomen van kansspelverslaving;
- Het tegengaan van illegaliteit en criminaliteit.

2.1 Verlenen van vergunningen

2.1.1 Koa-vergunningen

In 2022 ontving de Ksa 27 aanvragen voor een vergunning voor het organiseren van online kansspelen. Het gaat om online kansspelen als:

- casinospelen waarbij spelers tegen de vergunninghouder spelen;
- casinospelen waarbij spelers tegen elkaar spelen;
- weddenschappen op sportwedstrijden;
- weddenschappen op paardenraces.

De Ksa stelt strenge eisen aan aanbieders die een vergunning aanvragen. Naast een positieve integriteitsbeoordeling is onder meer vereist dat de aanvrager een werkende aansluiting heeft op het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks) en dat de aanbieder een werkende controledatabank (CDB) heeft met daarin de speelgegevens van klanten.

Online vergunningen	2022	2021
Ontvangen aanvragen	27	42
Ingetrokken aanvragen	7	6
Verleende vergunningen	13	11
Afwijzingen	3	6

In zeven gevallen trok de aanvrager de aanvraag in, nadat de Ksa duidelijk had gemaakt dat ze de aanvraag zou afwijzen omdat de integriteitsbeoordeling negatief uitpakte. In alle gevallen ging het om aanvragers die in het verleden illegaal kansspelen hebben aangeboden.

In 2022 verleende de Ksa dertien vergunningen voor het organiseren van online kansspelen. Daarnaast zijn drie aanvragen afgewezen. In twee gevallen constateerde de Ksa ernstige tekortkomingen bij de controledatabank. Eén aanvraag werd afgewezen vanwege een negatieve integriteitsbeoordeling. Deze aanvrager had in het verleden illegaal kansspelen aangeboden.

Wijzigingen

In 2022 ontving de Ksa twee verzoeken tot wijziging van de verleende vergunning. In beide gevallen ging het om uitbreiding van het spelaanbod. De Ksa honoreerde één verzoek. De behandeling van het andere verzoek was eind 2022 nog niet afgerond.

Beleidsregels Koa

De Ksa heeft de Beleidsregels vergunningverlening kansspelen op afstand per 1 december 2022 gewijzigd. Dit gebeurde op basis van een evaluatie van de ervaringen in het eerste jaar van de herziene Wet op de Kansspelen. Om de administratieve last bij vergunningaanvragers te verlagen hoeft een aanvrager voor bepaalde onderwerpen voortaan minder informatie aan te leveren. Zo is het op voorhand aanleveren van een accountantsrapport voor bepaalde onderdelen bijvoorbeeld niet meer nodig. Als de Ksa meer informatie nodig vindt voor een goede beoordeling van de aanvraag, dan kan die informatie alsnog worden opgevraagd. Vanwege de gewijzigde beleidsregels zijn ook de formulieren aangepast die de aanvrager verplicht moet invullen, bijvoorbeeld het formulier betaalinstrumenten en het formulier continuïteit.

2.1.2 Exploitatievergunningen speelautomaten en integriteitsonderzoeken

Speelautomaten

Het overkoepelende doel van de Ksa is een veilige, eerlijke en integere markt voor kansspelen. De Ksa stelt daarom strenge integriteitseisen bij het aanvragen van een vergunning voor de exploitatie van speelautomaten. De Ksa doet diepgaande integriteitsonderzoeken naar exploitanten, bedrijfsleiders en beheerders van speelautomaten. Zij mogen niet van slecht levensgedrag zijn en moeten ook voldoen aan andere zedelijkheidseisen.

Momenteel zijn er 555 lopende exploitatievergunningen. Iedere exploitant van speelautomaten krijgt op enig moment te maken met een integriteitsonderzoek van de Ksa. Dat geldt voor nieuwe aanvragers van een vergunning, en ook voor aanvragers van wie de vergunning verloopt. Bij wijziging van de vergunning doet de Ksa tussentijds onderzoek, evenals wanneer de Ksa signalen ontvangt over exploitanten.

Daarnaast onderzoekt de Ksa of er gevaar bestaat van crimineel misbruik van vergunningen. Dat gebeurt op basis van de Wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).

	2022	2021
Afgeronde onderzoeken speelautomaten	89	260
Verleende exploitatievergunningen	45	226
Afgewezen aanvragen	7	11
Akkoord bevonden wijzigingen	7	4
Tussentijds onderzoek zonder gevolgen	26	15
Ingetrokken vergunningen	4	4
Aanvullende voorschriften	-	-

In 2022 rondde de Ksa in totaal 89 integriteitsonderzoeken af. Dit zijn er meer dan in 2019 en 2020, maar minder dan in 2021. De piek in 2021 is eenmalig en ontstond doordat in dat jaar een groot aantal vergunningen afliep. Om die reden zijn in 2021 veel vergunningen verlengd op basis van een beperkter onderzoek, waarna de Ksa in 2022 daar - waar er aanleiding voor was - alsnog een diepgaander onderzoek deed onder de noemer ‘tussentijds onderzoek’.

In 2022 leidde ongeveer 12 procent van de onderzoeken tot een interventie van de Ksa. Vier vergunningen zijn geweigerd en drie aanvragen zijn buiten behandeling gelaten. De Ksa trok vier verleende vergunningen in.

2.1.3 Modeltoelatingen

Om een nieuw type speelautomaat op de Nederlandse markt te brengen, is een modeltoelating nodig. Om een modeltoelating te kunnen verkrijgen moet het model gekeurd zijn door een geaccrediteerde keuringsinstelling. De Ksa controleert onder meer of de automaat aan de wettelijke eisen voldoet en verstrekt de modeltoelating. In 2022 liet de Ksa 86 automaten toe tot de markt. In 2021 waren dit er nog 92. Als een automaat tot de markt is toegelaten, mag die alleen worden opgesteld zoals is omschreven in de afgegeven modeltoelating. In totaal zijn er momenteel meer dan 6.000 modeltoelatingen.

Elke toegelaten automaat die geëxploiteerd wordt, dient te zijn voorzien van een merkteken. Ook deze merktekens worden door de Ksa verstrekt; in 2022 in totaal 2.985 keer ten opzichte van 1.749 in 2021. De afgifte van merktekens was de laatste jaren teruggelopen als gevolg van de COVID-19 maatregelen. In 2022 nam de verkoop weer toe, maar is nog niet op het niveau van voor de pandemie.

2.1.4 Vergunningen loterijen

Incidentele loterijen

In 2022 ontving de Ksa 35 aanvragen voor een vergunning voor het organiseren van een incidentele (eenmalige) loterij. Dit zijn loterijen die in de regel worden georganiseerd door lokale verenigingen, bijvoorbeeld de voetbalclub die een nieuwe kantine wil bouwen.

De Ksa toetst deze aanvragen aan de voorwaarden in wet- en regelgeving. De wet stelt onder meer eisen aan de afdracht, het aantal trekkingen, de financiële verantwoording en het afdragen van belasting. De belangrijkste voorwaarde is dat de organisator minimaal 40 procent van de opbrengst van de loterij afdraagt aan een ‘doel van algemeen belang’ (Wet op de kansspelen, artikel 3).

Verleende vergunningen

De Ksa verleende in 2022 24 vergunningen voor incidentele loterijen. Dat zijn er veel minder dan in voorgaande jaren. De Ksa ontving ook minder aanvragen, de oorzaak hiervan is onbekend.

	2022	2021
Verleende vergunningen	24	45

Annulering loterij

In 2022 trok de Ksa vijf vergunningen die al waren verleend weer in. Dat gebeurde op verzoek van de vergunninghouder omdat de lotenverkoop tegenviel. De organisator mag een loterij annuleren, maar mensen die al een lot hebben gekocht moeten hun geld dan wel terugkrijgen.

Integriteitsbeoordeling

Sinds 2021 kan de Ksa bij incidentele loterijen ook integriteitsbeoordelingen uitvoeren op grond van de Wet Bibob. In 2022 is dat één keer gebeurd, waarna de loterijvergunning is geweigerd.

Rekening en verantwoording

Na afloop van een incidentele loterij moet de vergunninghouder financiële verantwoording afleggen bij de Ksa; de zogenoemde rekening & verantwoording (R&V).

	2022	2021
Ontvangen R&V's	21	24
Afgeronde R&V's	20	15

Het aantal ontvangen en afgeronde R&V's verschilt van elkaar, omdat niet alle R&V's in hetzelfde jaar worden afgerond.

Niet-incidentele loterijen

De Ksa verleent ook vergunningen voor niet-incidentele (meerjarige) loterijen. Net als bij eenmalige loterijen gebeurt dit op basis van artikel 3 van de Wet op de kansspelen. Er geldt geen beperking op het aantal vergunningen dat de Ksa mag verlenen. Iedereen die aan de voorwaarden voldoet, krijgt een vergunning.

Een vergunning voor een niet-incidentele loterij wordt verleend voor een periode van meer dan zes maanden en maximaal vijf jaar. Verlengen is niet mogelijk; als de vergunning afloopt, moet de initiatiefnemer een nieuwe aanvragen. In 2022 ontving de Ksa één aanvraag omdat de voorgaande vergunning afliep. Deze vergunning is verleend.

Integriteitsbeoordeling

Vergunninghouders voor meerjarige loterijen moeten het aan de Ksa melden wanneer er nieuwe bestuurders en/of aandeelhouders zijn. De Ksa doet dan integriteitsonderzoek naar deze perso(o)n(en). In 2022 gebeurde dat één keer. Daarbij kwamen geen integriteitsrisico's aan het licht.

2.1.5 Monopolievergunningen en totalisator

Op grond van de Wet op de kansspelen kan de Ksa voor sommige kansspelen maar aan één aanbieder een vergunning verlenen. Dit heet een monopolievergunning. Het gaat hier om spelen in de fysieke wereld, het zogenoemde landgebonden kansspel-aanbod. Een monopolievergunning geldt voor het lottospel, de instantloterij, fysieke sportwedenschappen, de totalisator (landgebonden wedenschappen op paarden-races), de Staatsloterij en casinospelen zoals blackjack, poker en roulette.

De vergunningen voor het aanbieden van de Staatsloterij en casinospelen (voor Holland Casino) gelden voor onbepaalde tijd. Alle andere monopolievergunningen hebben een looptijd van vijf jaar.

Op 30 juni 2022 liep de vergunning voor de totalisator af. Na een open en transparante gunningsprocedure is de vergunning voor de totalisator voor de periode van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2027 verleend aan ZEbetting & Gaming.

2.2 Toezicht op legaal kansspelaanbod

De Ksa is verantwoordelijk voor het toezicht op het legale kansspelaanbod, waarvoor aanbieders een vergunning nodig hebben. Het gaat om toezicht op online kansspelen en landgebonden kansspelen: speelautomaten, loterijen en fysieke casino's. Het toezicht is gebaseerd op de Wet op de Kansspelen (Wok). Daarnaast geldt voor de online kansspelen en het fysieke aanbod van Holland Casino ook de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft).

Kansspelaanbieders moeten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Hun activiteiten moeten vallen binnen de doelen van het kansspelbeleid. De Ksa wil hierin richting geven en schadelijk gedrag stoppen. Bij overtredingen gaat de Ksa over tot het nemen van handhavingsmaatregelen. Het toezicht is eerst en vooral gericht op gedrag dat schadelijk is voor de consument. Een belangrijk middel hierin is de Controledatabank (CDB) die ervoor zorgt dat de Ksa over data beschikt om toezicht te kunnen houden.

Speerpunten van het toezicht in 2022 waren:

- verslavingspreventie (voor de online aanbieders behandeld in hoofdstuk 1)
- de naleving van de Wwft
- reclame, vooral gericht op jongvolwassenen en minderjarigen (zie hoofdstuk 1)
- reclame rondom het WK voetbal in Qatar (zie hoofdstuk 1)

2.2.1 Verslavingspreventie

De Ksa heeft verschillende taken die samenhangen met verslavingspreventie. Het toezicht op kansspelaanbieders op het gebied van verslavingspreventie is een belangrijk onderdeel van de regulering van de kansspelaanbieders. Naast het toezicht heeft de Ksa ook een coördinerende rol op het gebied van verslavingspreventie en beheert ze het Verslavingspreventiefonds. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 2.5. Ook is het uitsluitingsregister Cruks een belangrijk middel bij het voorkomen van kansspelverslaving, hierop wordt ingegaan in paragraaf 2.6.

De Ksa was in 2022 actief met het toezicht op de zorgplicht van online aanbieders, zoals beschreven in paragraaf 1.3. Daarnaast is voor online kansspelen een onderzoek gedaan naar online aanbieder Bingoal, die een korte periode klanten had toegelaten zonder controle in Cruks. Dit leidde tot een boete.

Voor fysieke kansspelaanbieders, zoals speelautomatenhallen en speelcasino's, gelden sinds de opening van de markt voor online kansspelen ook aangescherpte regels met betrekking tot verslavingspreventie. Deze locaties waren in het begin van 2022 gesloten vanwege coronamaatregelen, maar openden de deuren weer op 18 februari. Vanaf dat moment ontving de Ksa tientallen meldingen van spelers die werden binnengelaten ondanks hun inschrijving in het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks). De Ksa heeft op basis van deze signalen onderzoek ingesteld bij verschillende kansspelaanbieders. Naar aanleiding hiervan zijn vier boeterapporten opgemaakt. Een rapport kan leiden tot het opleggen van een boete.

2.2.2 *Naleving Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)*

De Ksa onderzocht in 2022 of online kansspelaanbieders de verplichtingen naleven die ze hebben op grond van de Wwft. Daaruit bleek dat veel online kansspelaanbieders pas bij veel hogere stortingen dan 2.500 euro op een spelersrekening aanleiding zagen om te kijken of dat wel te rijmen valt met het inkomen van de speler. Weinig mensen kunnen zo'n bedrag uitgeven aan kansspelen; het bedrag van 2.500 euro is gebaseerd op een gemiddeld netto maandsalaris. De Ksa heeft aanbieders gewaarschuwd dat ze verwacht dat zij eerder onderzoek doen. Dat is belangrijk om gokverslaving te voorkomen (consumentenbescherming) én voor het tegengaan van witwassen (criminaliteit).

De Wwft verplicht partijen bepaalde ongebruikelijke transacties te melden bij de Financial Intelligence Unit (FIU-Nederland). Het bleek dat online kansspelaanbieders dat niet in alle gevallen doen. Ook daarop zijn aanbieders aangesproken.

Daarnaast heeft de Ksa in 2022 in het kader van de Wwft nader onderzoek gedaan bij twee online vergunninghouders. Op basis van de onderzoeken kregen deze vergunninghouders een formele aanwijzing. In de eerste helft van 2023 controleert de Ksa of de aanbieders de aanwijzingen hebben opgevolgd.

2.2.3 *Controledatabank (CDB)*

Om adequaat toezicht te houden op de online kansspelmarkt, zijn goede data cruciaal voor de Ksa. Aanbieders van online kansspelen zijn daarom verplicht om *near real time* speelgegevens van klanten vast te leggen. De aanbieder moet een deel van die gegevens plaatsen in een afgescheiden computersysteem, de Controledatabank (CDB), een digitaal rapportagesysteem. Kansspelaanbieders moeten de Ksa toegang verlenen tot hun CDB. Met de data uit elke CDB kan de Ksa controleren of aanbieders zich aan de voorschriften houden.

De Ksa begeleidde in 2022 vergunninghouders bij de ingebruikname van hun CDB. Daarnaast was in een aantal gevallen de kwaliteit van data in de CDB van aanbieders niet op orde. Hierop is geïntervenieerd en dit blijft een punt van aandacht voor de kansspelaanbieders

Een ander belangrijk CDB-gerelateerd project in 2022 was het wijzigen van het data-model. Het datamodel is het format hoe de vergunninghouders de gegevens moeten aanleveren in hun CDB. Alle aanbieders die al een vergunning hadden, moesten het nieuwe datamodel voor 19 juli 2022 gaan gebruiken. Enkele vergunninghouders lukte dat niet op tijd, drie daarvan zelfs geheel niet. Ksa heeft daarop toezichtsmaatregelen getroffen bij deze drie partijen. Het nieuwe datamodel is een stuk efficiënter dan het oude; het heeft 80 procent minder zogenoemde 'datarecords' (verzamelingen gegevensbestanden) nodig dan het oude model om spelinformatie te kunnen analyseren. Eind 2022 beschikte de Ksa over 1,6 miljard datarecords voor analyse.

Ook zijn bij de Ksa projecten uitgevoerd om data uit de CDB's te kunnen verwerken, zoals de verbetering van de technische infrastructuur bij de Ksa zelf. De opslagcapaciteit is uitgebreid, net als de mogelijkheden tot archivering en gegevensverwerking. Hierdoor kunnen gegevens die opgehaald worden uit de CDB's van de vergunninghouders sneller worden verwerkt en kan de Ksa de groei opvangen van het aantal vergunninghouders, de groei van de hoeveelheid gegevens en de piekvolumes in speeldata.

2.3 Handhaving illegaal kansspelaanbod

De Ksa handhaaft op illegaal kansspelaanbod, zowel online als fysiek. De bestrijding van illegaal online aanbod is en blijft een speerpunt van de Ksa. De activiteiten op dit gebied staan beschreven in paragraaf 1.4.

In het fysieke domein is de Ksa in 2022 gaan werken met regio-inspecteurs. Zij onderhouden de contacten met de partners op lokaal en regionaal niveau en maken afspraken over samenwerking, ondersteuning en het uitwisselen van informatie. In 2022 bezochten de Ksa-inspecteurs 5 regio's en zijn de eerste samenwerkingsafspraken gemaakt.

Ksa-inspecteurs leverden in 2022 ondersteuning bij 7 integrale ondermijningsweken en -acties van gemeenten en/of politie. Daarnaast leverde de Ksa 77 keer incidentele ondersteuning aan haar samenwerkingspartners. Het ging hierbij onder meer om advisering over een concrete casus, advisering voor of na een actie, het opmaken van een deskundigenrapportage dan wel aanwezigheid bij de betreffende actie.

De Ksa verleent exploitatievergunningen voor speelautomaten. Als zo'n vergunning wordt ingetrokken, geweigerd of niet (tijdig) verlengd, controleert de Ksa op mogelijke illegale exploitatie van speelautomaten. In 2022 heeft de Ksa om die redenen 47 locaties onderzocht, waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd.

Sinds 2021 heeft de Ksa bestuursrechtelijk de bevoegdheid om zaken in beslag te nemen. Dat kan als voorwerpen kennelijk zijn bestemd voor het organiseren van kansspelen. Daarbij moeten ze 'van zodanige aard zijn dat het ongecontroleerde bezit ervan in strijd is met het belang van de verantwoorde, betrouwbare en controleerbare organisatie van kansspelen'. In 2022 nam de Ksa op deze grond 18 voorwerpen in beslag. Het ging vooral om illegale speelautomaten en gokzuilen, vaak in de vorm van een laptop. Deze worden na een procedure meestal vernietigd. De kosten zijn voor de eigenaar.

	2022	2021
Ondersteuning	84	64
Onderzoeken exploiteren speelautomaten zonder vergunning	47	22
Overige zelfstandige onderzoeken fysiek	4	3
Inbeslagnames (aantal goederen)	18	24

2.4 Matchfixing en Sports Betting Intelligence Unit (SBIU)

In het tegengaan en beperken van manipulatie met sportwedstrijden heeft de Ksa de taak om toezicht te houden op aanbieders met een vergunning voor sportweddenschappen. De Ksa heeft geen wettelijke taak in het opsporen van matchfixing, maar controleert of aanbieders met een vergunning voldoende maatregelen treffen om matchfixing binnen hun wedaanbod te voorkomen.

Binnen de Ksa is de Sports Betting Intelligence Unit opgericht, ofwel SBIU: een meldpunt voor signalen van mogelijke matchfixing bij kansspelen. Houders van een Koa-vergunning moeten de SBIU informeren over feiten of omstandigheden die duiden op matchfixing. Hiervoor is een meldformulier beschikbaar.

In 2022 waren er 11 vergunninghouders die online sportweddenschappen aanboden. De SBIU heeft in 2022 in totaal 38 meldingen van mogelijke matchfixing ontvangen van 5 aanbieders. In de meldingen zijn 2 categorieën te onderscheiden: meldingen waarbij sprake is van een ongebruikelijk wedpatroon en meldingen waarbij sprake is van inzet door personen die betrokken zijn bij die wedstrijd en/of de competitie. De Ksa kijkt of er trends zichtbaar zijn en rapporteert hier periodiek over. In december 2022 heeft de Ksa de laatste trendrapportage uitgebracht en gedeeld met de samenwerkingspartners.

2.5 Bevorderen verslavingspreventie

2.5.1 Coördinerende rol verslavingspreventie

Als het gaat om verslavingspreventie is de Ksa primair toezichthouder, waarbij zij er op toeziet dat vergunninghouders zich houden aan alle verplichtingen die voortvloeien uit de zorgplicht die zij hebben.

Daarnaast heeft de Ksa een coördinerende rol met betrekking tot verslavingspreventie. De coördinerende rol richt zich op alle stakeholders die bij preventie van kansspelverslaving betrokken zijn. Het doel van de coördinerende rol is te duiden welke partij wat doet. Anders gezegd: de toegevoegde waarde van de coördinerende rol op verslavingspreventie zit er met name in dat anderen beter in staat worden gesteld hun eigen rol te vervullen, doch met behoud van hun eigen verantwoordelijkheid. De belangrijkste elementen van de coördinerende rol zijn:

- Het organiseren van gestructureerd overleg tussen kansspelaanbieders, de verslavingszorg, GGZ Nederland en de ministeries van Justitie en VWS, met als doel het zorgen voor afstemming (inspanningsverplichting) tussen alle betrokken partijen op het brede terrein van verslavingspreventie ten aanzien van kansspelen.
- Een voorlichtende en coördinerende rol wat betreft het toezicht van gemeenten op de landgebonden kanspelsector (speelautomaten en loterijen).

In 2022 heeft de Ksa een sessie georganiseerd in het kader van het gestructureerde overleg. In de praktijk blijkt herhaaldelijk dat dit overleg moeizaam verloopt. In de evaluatie van de Ksa heeft adviesbureau KWINK aanbevolen om te komen tot een passende, effectieve en werkbare rolverdeling op het terrein van verslavingspreventie. Deze aanbeveling kent drie onderdelen: het instellen van een structureel overleg tussen de ministeries van J&V, VWS en de Ksa over het bevorderen van verslavingspreventie, het komen tot een werkbare rolverdeling en het opstellen van een nieuwe strategie door de Ksa. Eind 2022 is door het ministerie van J&V een traject in gang gezet om nadere uitgangspunten vast te stellen om verslavingspreventie te versterken. Daarbij hoort ook de verduidelijking van de bestaande taken en rolverdeling op het gebied van verslavingspreventie. De Ksa verwacht in 2023 op basis hiervan haar coördinerende rol te kunnen herijken.

2.5.2 Verslavingspreventiefonds

Het Verslavingspreventiefonds (VPF) ondersteunt vier doelen ter voorkoming en behandeling van kansspelverslaving: een landelijk loket, een onderzoeksprogramma, anonieme behandeling en voorlichting. Het geld in het fonds komt uit een extra kansspelheffing. Het VPF wordt beheerd door de Ksa in opdracht van de ministeries van J&V en VWS.

Drie partijen ontvingen in 2022 een bijdrage uit het VPF. HANDS (Human Assistance Network for Daily Support) biedt via het Loket Kansspel hulp en begeleiding aan spelers met gokproblemen en hun naasten. ZonMw werkt aan een meerjarig onderzoeksprogramma kansspelverslaving. Zorginstituut Nederland (ZiN) ontving een bijdrage voor anonieme behandeling van kansspelverslaving.

Loket Kansspel

Het Loket Kansspel is 24/7 te bereiken via telefoon, chat, e-mail en WhatsApp. Sinds mei 2022 is er ook een online forum waar spelers ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen. Het loket wordt steeds beter gevonden. In 2023 verhoogt de Ksa de structurele bijdrage, zodat het loket het aantal *counselors* kan uitbreiden.

De volgende cijfers laten zien hoeveel hulpgesprekken het loket in 2022 heeft gevoerd via de beschikbare kanalen. Van de e-mail optie is door cliënten niet of nauwelijks gebruik gemaakt.

- Aantal telefoongesprekken: 598;
- Aantal chatgesprekken op de website: 357;
- Aantal WhatsApp-chats: 115

Voorafgaand aan het WK voetbal heeft het loket een verzoek bij de Ksa neergelegd voor een speciale publiciteitscampagne rondom het toernooi. Online advertenties verwezen spelers door naar de website van het loket, waar zij een test konden doen om inzicht te krijgen in hun eigen gokgedrag. Voor deze campagne ontving het loket een extra bijdrage van 25.000 euro vanuit het VPF. Tijdens deze campagne is het bezoek van de website van Loket Kansspel met 28 procent gestegen.

Onderzoeksprogramma kansspelverslaving

In 2021 maakte het Trimbos-instituut met een bijdrage uit het VPF een zogenoemde kennissynthese en een onderzoeksagenda *Kansspelverslaving, gokgerelateerde schade en gokproblematiek*. In 2022 adviseerde een onafhankelijke expertgroep onder begeleiding van ZonMw welke onderzoeksvragen uit deze agenda prioriteit krijgen. Dit is noodzakelijk voor de structurering van het onderzoeksprogramma.

Begin maart 2023 heeft ZonMw de eerste subsidieronde (*call*) geopend. Vanaf dat moment kunnen wetenschappers zich inschrijven voor de onderzoeksvragen uit die *call*. Een programmacommissie beoordeelt welke inschrijvingen in aanmerking komen voor een financiële bijdrage. Het onderzoeksprogramma loopt naar verwachting tot en met 2029.

In het onderzoeksprogramma wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van het gebruik van anonieme data in onderzoek. Dit naar aanleiding van het advies van de expertgroep dat voor veel onderzoeken dit type data niet toereikend is om onderzoeksvragen te beantwoorden.

Anonieme behandeling kansspelverslaving

Net als in 2021 heeft de Ksa in 2022 een bijdrage geleverd aan de subsidieregeling anonieme e-mental health van Zorginstituut Nederland. GGZ-instellingen kunnen via deze subsidieregeling anonieme behandelingen van kansspelverslaving declareren. De bijdrage aan de subsidieregeling was in 2022 100.000 euro.

2.6 Het beheer van het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)

Sinds de opening van de markt voor online kansspelen is het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks) in werking. Wie niet (meer) wil deelnemen aan kansspelen kan zich inschrijven in Cruks en mag daarna niet meer worden toegelaten door aanbieders van online kansspelen en landgebonden kansspelaanbieders als casino's en speelautomatenhallen. Deze aanbieders moeten elke keer dat een speler zich aanmeldt controleren of deze persoon staat ingeschreven in Cruks. Daarmee is Cruks een belangrijk middel bij het voorkomen van kansspelverslaving en het beperken van financiële schade.

Het overgrote deel van de ingeschrevenen heeft daar vrijwillig voor gekozen, maar ook derden, zoals familieleden of bewindvoerders, kunnen de Ksa vragen iemand (onvrijwillig) in te schrijven. De Ksa kan ook mensen inschrijven naar aanleiding van een kennisgeving van een vergunninghouder. Het aantal mensen dat zich registreert, is in het eerste volledige jaar van Cruks gestaag gegroeid. Begin januari 2022 stonden 6.500 mensen ingeschreven in Cruks, eind december 2022 30.000.

Als mensen zich vrijwillig inschrijven kunnen ze kiezen hoe lang ze in Cruks ingeschreven willen staan. De minimale duur is 6 maanden, maar mensen kunnen ook kiezen voor een langere tijd of zelfs levenslang (99 jaar). De gemiddelde inschrijvingsduur is 13 jaar. Ongeveer 35 procent van de inschrijvers kiest voor een periode van 6 maanden. Gedurende 2022 zijn ongeveer 3.000 inschrijvingen in Cruks automatisch beëindigd omdat de inschrijfduur was afgelopen. Wanneer iemand meer dan 6 maanden in Cruks staat, kan de inschrijving door de persoon zelf worden beëindigd. Dit gebeurde ongeveer 1.000 keer.

Eind 2022 startte de Ksa met een traject om de website cruksregister.nl en de inschrijving in Cruks gebruiksvriendelijker te maken, zodat mensen zich makkelijker kunnen laten registreren. Dit zal in 2023 worden geïmplementeerd.

Zoals hiervoor aangegeven kunnen kansspelaanbieders, maar ook naasten en familieleden van een betrokkene het initiatief nemen voor een onvrijwillige inschrijving in Cruks. Als aanbieders van kansspelen zien dat een speler problematisch speelgedrag vertoont, kunnen ze daarvan een kennisgeving doen aan de Ksa. Na onderzoek kan de Ksa vervolgens besluiten om iemand onvrijwillig in te schrijven in Cruks. In het eerste volledige jaar dat Cruks bestaat, zag de Ksa een stijgende lijn in het nog bescheiden aantal kennisgevingen van vergunninghouders.

De Ksa ontvangt steeds meer verzoeken van bewindvoerders die willen dat een cliënt wordt ingeschreven in Cruks. De bewindvoerder heeft daarvoor toestemming van de cliënt nodig. Als die ontbreekt, kunnen bewindvoerders vragen iemand onvrijwillig in te schrijven. Hiervoor zijn in 2022 47 aanvragen afgehandeld. In 27 gevallen is de aanvraag ingetrokken of buiten behandeling gesteld¹. In zo'n geval wordt de betrokkene niet ingeschreven en komt de bescherming dus niet tot stand. De overige 20 personen zijn wel geregistreerd in Cruks.

Gedurende 2022 werkte Cruks stabiel, ook gedurende drukke periodes zoals het WK voetbal. Het aantal Cruks-controles is enorm: gemiddeld bijna 32 miljoen per maand. Tijdens het WK voetbal - half november tot half december - waren er bijna 40 miljoen controles. Tijdens pieken werd Cruks 210 keer per seconde bevroegd.

Tot slot: om te komen tot een betere bescherming tegen gokverslaving, moet de onvrijwillige inschrijving in Cruks door naasten en familieleden sneller en eenvoudiger kunnen dan met de huidige wettelijke inbedding mogelijk is. Een poging om iemand onvrijwillig in te schrijven zet vaak de relatie stevig onder druk en kan geruime tijd in beslag nemen, zeker als de persoon zich verzet tegen inschrijving. Vervolgens schrijft de regelgeving voor dat de onvrijwillige uitsluiting (slechts) zes maanden mag duren. Dat is voor familieleden een veel te korte termijn en daarmee ook een hoge drempel om een dergelijk onvrijwillig inschrijvingstraject te starten. Tevens geven verslavingsdeskundigen aan dat het afkicken van een gokverslaving veel meer tijd in beslag neemt. Om dit probleem te ondervangen zouden volgens de Ksa de termijn van onvrijwillige inschrijving verlengd en de procedurevoorschriften verlicht moeten worden.²

2.7 Geven van voorlichting en informatie

2.7.1 Publieksvoorlichting

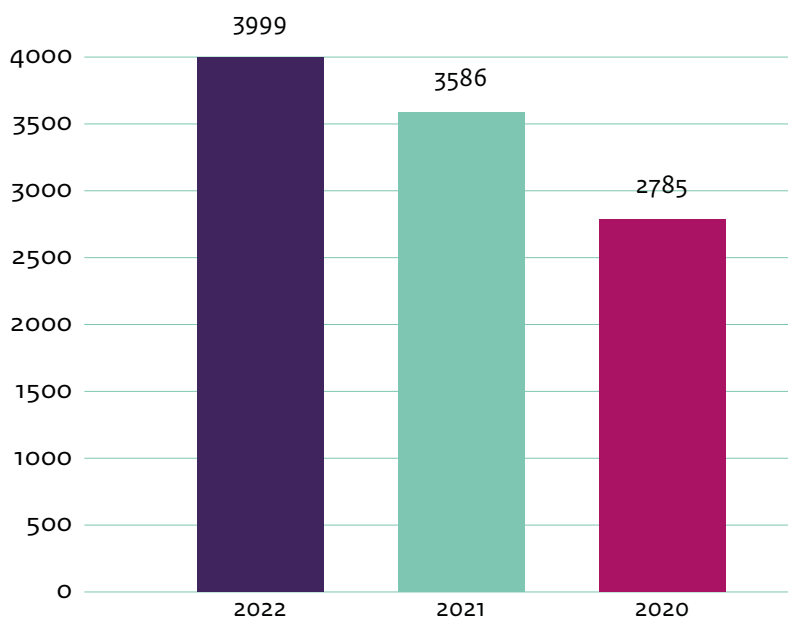
Een wettelijke taak van de Ksa is het geven van voorlichting en informatie. De Ksa heeft daarvoor onder meer een publiekstelefoon, die dagelijks te bellen is. Daarnaast is het mogelijk om vragen te stellen per e-mail. De onderstaande tabel geeft een overzicht hoe vaak en op welke wijze mensen contact zochten met de Ksa. Inhoudelijk valt op dat meer dan de helft van de vragen te maken heeft met het uitsluitingsregister Cruks.

	2022	2021	2020
Via de telefoon	1.741	1.250	928
Via de e-mail	2.258	2.336	1.857
Aantal contactmomenten met de Ksa	3.999	3.586	2.785
Waarvan over Cruks	2.168	onbekend	nvt

1 De bewindvoerder c.q. mentor reageert dan niet meer.

2 Vanaf 2022 maken alle uitvoeringsorganisaties jaarlijks (mogelijk als onderdeel van het jaarverslag) een zogenoemde Stand van de Uitvoering. Het doel hiervan is om inzichtelijk te maken waar burgers in de knel kunnen komen in de uitvoering van wet en regelgeving. Deze alinea is volgens de Ksa relevant voor de Stand van de Uitvoering.

Publiekscontacten sinds 2020

Naast de voorlichtende taak dienen de publiekscontacten ook als een belangrijke bron van meldingen die relevant zijn voor het werk van de Ksa. De Ksa beoordeelt alle meldingen die binnen komen. Als dat kan en als het nodig is, kan een melding worden vertaald in het toezicht en/of de bestrijding van illegale praktijken door de Ksa. De Ksa gebruikt de meldingen ook om de (online) informatievoorziening te verbeteren. Immers, consumenten en organisaties zoeken steeds vaker eerst online antwoord op vragen en nemen pas contact op als dat online niet te vinden is.

De Ksa ontvangt veel signalen van burgers, bedrijven en organisaties. Die signalen zijn heel divers en gaan over verschillende soorten kansspelen, online en fysiek. Soms krijgt de Ksa meerdere signalen over hetzelfde onderwerp. Zulke meldingen helpen de Ksa om te bepalen welke zaken prioriteit krijgen in het toezicht. In 2022 ontving de Ksa 1797 signalen: 965 over het legale en 832 over het illegale aanbod van kansspelen. In 1064 gevallen ging het om een signaal over online kansspelen; in 464 gevallen ging het over fysieke kansspelen en van 269 signalen was dit onbekend.

	2022	2021
Ontvangen signalen legaal aanbod	965	983
Ontvangen signalen illegaal aanbod	832	1.029

2.7.2 Website en social media

De website van de Ksa, www.kansspelautoriteit.nl, is het belangrijkste communicatiemiddel richting aanbieders en stakeholders. Op deze site is informatie te vinden over onder andere vergunningen, heffingen, het organiseren van een kansspel en veilig spelen. Ook publiceert de Ksa alle nieuwsberichten op haar site.

In 2022 trok de website maandelijks ruim 50.000 bezoekers. Hiervan is ongeveer 17 procent een terugkerende bezoeker, en 83 procent bezocht de site voor het eerst. Per bezoek worden gemiddeld vier pagina's geraadpleegd.

Top 5 meest geraadpleegde onderwerpen:

1. Inschrijven in Cruks
2. Kansspelwijzer online gokken
3. Nieuws
4. Veilig online gokken
5. Zelf een kansspel organiseren

Anno 2022 communiceren organisaties steeds meer rechtstreeks met groepen in de samenleving. Ze gebruiken daarvoor sociale in plaats van traditionele media. De Ksa is geen uitzondering. Afhankelijk van de boodschap en de doelgroep brengt de Ksa berichten onder de aandacht via nieuwsbrieven, LinkedIn en Twitter.

De Ksa deelt op LinkedIn onder meer de blogs van René Jansen, speeches van de raad van bestuur, interviews, vacatures, boetes/sanctiebesluiten, nieuw verleende vergunningen, nieuwsberichten, publicaties zoals marktscans en de toezichtagenda. Het aantal volgers op LinkedIn steeg in 2022 met bijna 700 tot ruim 3000.

2.7.3 Wet Open Overheid (Woo)

De Woo trad in werking in mei 2022. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo regelt het recht op informatie over alle handelingen van de overheid. Op die manier draagt de Woo bij aan een transparante overheid die de informatiehuishouding op orde heeft.

In dit kader heeft de Ksa in 2022 de volgende stappen gezet:

- De Ksa heeft een Woo-contactpersoon aangesteld voor vragen over de beschikbaarheid van informatie binnen de organisatie. In 2022 heeft de contactpersoon drie vragen behandeld.
- Met begeleiding van een gespecialiseerd bureau deed de Ksa een impactanalyse Woo. De Ksa heeft deze verder uitgewerkt.

Passieve publicatie

In 2022 kreeg de Ksa 23 verzoeken op grond van de Wob/Woo. De Ksa handelde 28 verzoeken af en er is nog 1 verzoek in behandeling.³ Cijfers over bezwaar en beroepsprocedures op grond van de Wob/Woo zijn te vinden in paragraaf 4.10 (juridische procedures).

³ Het aantal afgehandelde verzoeken ligt hoger dan het aantal ontvangen verzoeken in 2022 doordat er een aantal verzoeken zijn afgehandeld die in 2021 zijn ingediend.

Een aantal verzoeken was zeer omvangrijk. In overleg met de verzoeker zijn deze verzoeken via deelbesluiten behandeld. De Ksa bood 2 keer een journalist toegang tot de gevraagde informatie (artikel 5.7 Woo). Op die manier kan een verzoeker documenten inzien onder voorwaarde van geheimhouding. Daarna kan de verzoeker alsnog en gericht verzoeken om openbaarmaking van documenten.

Actieve publicatie

De Woo bepaalt dat de Ksa in de toekomst bepaalde informatiecategorieën actief moet publiceren. Het gaat hierbij om convenanten, Woo-verzoeken, organisatiegegevens, wet- en regelgeving, jaarverslagen en -plannen, bepaalde beschikkingen, onderzoeken en klachten. Een groot deel van deze informatiecategorieën publiceert de Ksa al actief. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) bepaalt op welke termijn en in welke vorm de actieve publicatie in de toekomst moet gebeuren. Een groot deel van deze informatiecategorieën publiceert de Ksa al actief.

2.7.4 Publieke optredens en blogs voorzitter raad van bestuur

De Ksa vindt het belangrijk om een zichtbare toezichthouder te zijn. Van belang voor die zichtbaarheid is dat de Ksa aanwezig is op toonaangevende evenementen voor de kanspelsector. Zo heeft Ksa-voorzitter René Jansen deelgenomen aan paneldiscussies tijdens een grote conferentie voor de kanspelsector in Londen en een congres over kansspelverslavingsonderzoek in Oslo. Ook sprak de voorzitter op het jaarlijkse Annual Gaming Industry Event, de conferenties Gaming in Holland en Gaming in Germany, het European Lotteries CSR-Responsible Gaming Seminar, de Gaming in Holland Breakfast Briefing en het Amsterdam Gambling & Awareness Congres 2022. De bijdragen van René Jansen tijdens deze evenementen zijn gepubliceerd op de website. Op de website zijn ook de maandelijks blogs van de Ksa-voorzitter te lezen over actuele thema's in de wereld van de kansspelen.

2.7.5 Internationale samenwerking

De Ksa wisselt kennis en expertise uit met collega-toezichthouders in het buitenland. Begin 2022 was het door de coronamaatregelen vaak niet mogelijk om fysiek internationale bijeenkomsten bij te wonen of te organiseren. In de loop van 2022 maakten de online internationale contacten geleidelijk weer plaats voor meer fysieke bijeenkomsten en conferenties met buitenlandse toezichthouders.

Voorzitterschap Europese toezichthouders

Ksa-voorzitter René Jansen is sinds 2021 voorzitter van het Gambling Regulators European Forum (GREF). GREF is het Europese samenwerkingsverband van kansspeltoezichthouders. In GREF-verband wisselen zij informatie en ervaringen uit. De samenwerking binnen GREF gaat doorgaans over algemene onderwerpen, het delen van *best practices* en *lessons learned*. Bilaterale overeenkomsten in de vorm van een Memorandum of Understanding (MoU) leggen de basis voor meer gedetailleerde samenwerking, bijvoorbeeld bij het uitwisselen van specifieke gegevens.

René Jansen sprak in 2022 op verschillende internationale conferenties en bijeenkomsten. Dit is goed voor de zichtbaarheid en invloed van de Ksa. Speeches over onderwerpen als de zorgplicht, reclame en speellimieten zijn gericht op het versterken van de naleving van wet- en regelgeving door de sector.

Samenwerking aanpak illegale online loterijen

De Ksa nam eind 2021 samen met de Franse toezichthouder (de Autorité Nationale des Jeux) het initiatief voor een nieuwe GREF-werkgroep die zich richt op handhavingsvraagstukken. In deze werkgroep wisselen de leden kennis uit en delen ze informatie over illegaal aanbod. Ook werkten de leden samen bij de aanpak van illegale loterijen op Facebook. Zeker bij de bestrijding van illegale online kansspelen is het belang van Europese samenwerking evident; illegale aanbieders trekken zich immers niets aan van nationale grenzen.

Kennisuitwisseling wetgeving en toezicht

In 2022 wisselde de Ksa verschillende malen kennis uit met andere toezichthouders op basis van zogenoemde *cooperation requests*. Zulke verzoeken gaan vooral over de vormgeving van wetgeving of het toezicht bij andere lidstaten. Kennis uitwisselen deed de Ksa ook bilateraal in verdiepende sessies met buitenlandse toezichthouders. Ook organiseerde de Ksa een tweedaagse technische sessie met de toezichthouder uit Denemarken en kwam de toezichthouder uit Curaçao op werkbezoek.

Tot slot heeft de Ksa in 2022 een Engelstalig deel op de website opgezet.

2.7.6 Scriptieprijsen

De Ksa reikt sinds 2015 jaarlijks twee scriptieprijsen uit: een voor de beste bachelor- en een voor de beste masterscriptie. De prijs voor de beste masterscriptie (2.500 euro) ging in 2022 naar Leonard Delank. Hij wijdde zijn scriptie aan lootboxes in games. Aan de hand van de theorie van de Duitse filosoof Immanuel Kant, die zegt dat mensen de morele plicht hebben het juiste te doen, kwam Delank tot de conclusie dat het aanbieden van lootboxes niet ethisch is. De winnaar van de 1.500 euro voor de beste bachelorscriptie, Channah Osinga, analyseerde speeldata van onder meer gokverslaafden. Haar conclusie: mensen die gevoelig zijn voor gokverslaving zijn gevoeliger voor beloningen dan anderen, en kunnen zichzelf overschatten in een omgeving die gokgedrag uitlokt.

3 Juridische procedures in 2022

Primaire besluiten 2022			
	Ingediend	In behandeling	Afgerond
Boeterapporten	19	9	10
Wob/Woo verzoeken	23	1	28
AVG verzoeken	6	0	6
Cruks kennisgeving	34	18	17
Cruks aanvraag derden	47	14	38
Cruks aanvraag bewindvoerder	60	13	47

Toelichting primaire besluiten

Boetebesluiten

De afdeling Juridische Zaken nam in 2022 19 boeterapporten in behandeling over onderzoek naar aanbieders die kansspelen aanbieden zonder vergunning, naar reclame voor kansspelaanbod zonder vergunning en naar overtredingen van vergunninghouders. De Ksa heeft in 2022 9 boetes opgelegd met een totaalbedrag van 29.779.000 euro (excl. de lasten onder dwangsom) Eén rapport is afgehandeld met een waarschuwing.

Bezwaren 2022					
	Ingediend	In behandeling	Ingetrokken	Gegronnd	Ongegrond of niet ontvankelijk
Boetebesluit	1	1	0	0	0
Openbaar-makingsbesluit	2	1	0	0	1
Wob/Woo verzoeken	10	2	0	1	9
AVG verzoeken	2	1	0	0	1
Cruks vrijwillig	53	6	1	1	45
Vergunningen	18	3	1	1	14
Kansspelheffing	38	13	6	0	19
Overige	3	2	0	0	1

Toelichting bezwaren

Cruks vrijwillig

Nadat een speler zichzelf vrijwillig in Cruks heeft ingeschreven kan hij bezwaar maken tegen het besluit tot inschrijving. Dat gebeurt soms ook. Echter: binnen zes maanden na inschrijving is uitschrijven niet mogelijk. Daarom wordt een bezwaar alleen in zeer uitzonderlijke gevallen gegrond verklaard, bijvoorbeeld als sprake is van fraude met een handtekening of DigiD. Dit is in 2022 eenmaal voorgekomen.

Bezwaar aanslag kansspelheffing

In juli 2022 verklaarde de Rechtbank Oost-Brabant het beroep van een exploitant van speelautomaten tegen de definitieve aanslag kansspelheffing van 2020 gegrond. Door de coronamaatregelen was het spelen op speelautomaten in 2020 (deels) niet mogelijk, en de rechtbank vond dat de Ksa met die beperking anders had moeten omgaan. De Ksa is tegen deze uitspraak in beroep gegaan. Intussen zorgde de uitspraak er wel voor dat de Ksa in het derde kwartaal van 2022 meer bezwaren tegen de aanslag kansspelheffing ontving dan in andere kwartalen. Een deel van deze bezwaren is ingediend buiten de bezwaartermijn. Daarom zijn deze niet ontvankelijk verklaard.

Aansprakelijkstelling/verzoek om schadevergoeding 2022		
Ingediend	In behandeling	Afgehandeld
1	0	12

Rechtspraak

Beroep/hoger beroep/voorlopige voorzieningen 2022						
	Ingediend	In behan- deling	Ingetrokken	Gegrond	Gegrond rechtsgevolgen in stand	Ongegrond of niet ontvankelijk
Beroep	16	18	0	1	2	3
Hoger beroep	4 (1 door Ksa)	7	0	1	0	1
Voorlopige voorziening	5	1	1	0	0	3

Toelichting beroep/hoger beroep/vovo

De ingediende beroepen tegen besluiten van de Ksa gaan voornamelijk over vergunningverlening en verzoeken op grond van de Wob/Woo. Partijen die in hoger beroep gingen, deden dat bij sancties en geweigerde vergunningen. Het hoger beroep dat de Ksa zelf instelde, is hierboven nader omschreven (bezwaar aanslag kansspelheffing).

De hoogste bestuursrechter, de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, oordeelde in maart 2022 dat de Ksa ten onrechte het verkrijgen en openen van *lootboxes* in een bepaalde game als een opzichzelfstaand spel beschouwde. Daarom konden die in zoverre niet als kansspel in de zin van de Wet op de Kansspelen worden aangemerkt.

Civiele procedures 2022		
Ingediend	In behandeling	Afgehandeld
0	2	0

Toelichting civiele procedures

Dit betreft de civiele procedures waar de Ksa bij betrokken is. De Landsadvocaat behartigt de belangen van de Ksa in deze procedures.

4 Organisatie

4.1 Evaluatie Kwink

De Ksa is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De wet schrijft voor dat het functioneren van een zbo eens in de vijf jaar wordt beoordeeld op doelmatigheid en doeltreffendheid. In 2022 heeft onderzoeksbureau KWINK Groep in opdracht van de minister voor Rechtsbescherming de evaluatie uitgevoerd van de Ksa over de periode 2017-2021. Op 6 december 2022 is de evaluatie naar de Tweede Kamer gestuurd, samen met de reacties van de Ksa en de minister voor Rechtsbescherming.

Taken naar behoren uitgevoerd

De evaluatie concludeert dat de Ksa erin is geslaagd tijdens de ‘verbouwing van de winkel’ - de voorbereidingen op en uiteindelijk de inwerkingtreding van de Wet Koa - de verplichte en urgente taken naar behoren uit te voeren. Als gevolg van de extra werkzaamheden die de nieuwe wetgeving met zich meebracht, was het wel nodig om in de periode 2017-2021 strikte prioriteiten te stellen.

Aanbevelingen KWINK

KWINK doet een aantal aanbevelingen om de taakuitvoering van de Ksa verder te verbeteren. De Ksa neemt deze aanbevelingen ter harte bij de verdere ontwikkeling van de organisatie. Ze sluiten goed aan bij de professionalisering die de Ksa al heeft ingezet.

De aanbevelingen gaan onder meer over de doorontwikkeling van het toezicht, een effectieve rolverdeling op het gebied van verslavingspreventie en een duidelijker rol van de Ksa in voorlichting en communicatie. Ook beveelt KWINK aan de capaciteit van handhaving te vergroten om fysiek illegaal gokken aan te pakken.

Op alle bovengenoemde punten is de Ksa in beweging. In de afgelopen periode is het fundament gelegd voor datagedreven toezicht. De komende tijd wil de Ksa het toezicht en de handhaving op basis van data doorontwikkelen. Samen met de ministeries van VWS en J&V zal de Ksa de rollen verduidelijken van de diverse overheidspartijen die betrokken zijn bij het voorkomen van gokverslaving (zie ook paragraaf 2.5.1). Ten slotte heeft de Ksa besloten om in 2023 meer handhavingscapaciteit in te zetten om gemeenten te ondersteunen die fysiek illegaal gokken willen aanpakken.

Een andere aanbeveling van KWINK is dat de Ksa meer aandacht besteedt aan het monitoren van de eigen inzet, de effecten en de resultaten van het toezicht. De Ksa maakt het toezicht zo meer transparant en kan op die manier beter verantwoording afleggen over de eigen inzet. In dit jaarverslag heeft de Ksa daarom meer aandacht hieraan besteed.

4.2 10-jarig jubileum

De Ksa vierde op 17 mei het tienjarig jubileum met een seminar in het Haagse theater Amare. In verschillende presentaties stonden deskundigen stil bij relevante onderwerpen als digitalisering in de kansspelwereld, de balans die aanbieders van kansspelen moeten vinden tussen een gezond verdienmodel en veilig spelen en de rol van toezicht daarin.

4.3 Adviesraad

De Ksa heeft sinds 2014 een Adviesraad die gevraagd en ongevraagd advies geeft. Voorzitter van de Adviesraad was Ronald Prins, voormalig directeur en medeoprichter van beveiligingsbedrijf Fox-IT en medeoprichter van Hunt&Hackett. Ook was hij lid van de toetsingscommissie voor de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De overige leden zijn: Marloes Kleinjan, programmahoofd Jeugd bij kennisinstituut Trimbos en hoogleraar Youth Mental Health Promotion aan de Universiteit Utrecht; Theo Schuyt, hoogleraar filantropische studies aan de Vrije Universiteit Amsterdam; Han Moraal, algemeen voorzitter van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming; en Guda van Noort, hoogleraar Persuasion & New Media Technologies, Universiteit van Amsterdam.

In 2022 vergaderde de adviesraad drie keer, onder andere over:

- Verbod op ongerichte reclame
- Publieksvoorlichting
- Wettelijke evaluatie over de periode 2017-2021
- Speellimieten
- Jaarplan en begroting 2023

Ronald Prins heeft inmiddels afscheid genomen. Guda van Noort is per 15 november 2022 benoemd voor een tweede termijn van drie jaar.

4.4 Research partners

De Ksa heeft sinds 2016 samenwerkingsverbanden met research partners. Hiermee haalt de Ksa wetenschappelijke kennis in huis. De research partners ondersteunen medewerkers op het gebied van verslavingspreventie, regulering, toezicht en bestrijding van criminaliteit en illegaliteit. De research partners zijn momenteel:

- Dr. Gert-Jan Meerkerk (verslavingsdeskundige), docent Orthopedagogiek, Universiteit Utrecht en zelfstandig onderzoeker.
- Dr. Joost Poort (econoom), universitair hoofddocent en codirecteur bij het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam.
- Prof. dr. Karin van Wingerde (criminoloog), hoogleraar Corporate Crime & Governance, Erasmus University Rotterdam.
- Prof. mr. dr. Johan Wolswinkel (jurist), hoogleraar Bestuursrecht, Markt en Data bij Tilburg University.

5 Ontwikkelingen in organisatie-structuur, personeel en huisvesting

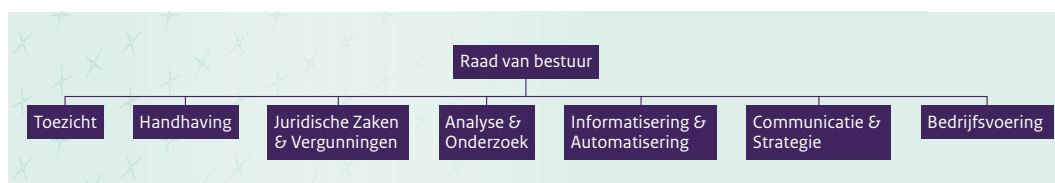
5.1 Start nieuwe organisatie 1 april 2022

De Ksa is als zelfstandig bestuursorgaan zelf verantwoordelijk voor de interne organisatie, het doelmatig, rechtmatig en professioneel uitvoeren van haar taken en opdrachten, de bedrijfsvoering en het financieel en materieel beheer.

Door de legalisering en regulering van online kansspelen kwam er in 2021 een nieuwe legale kanspelsector bij. Dat vraagt om een ander type toezicht dan het fysieke aanbod van kansspelen. Dat betekent: toezicht steeds meer houden op basis van data en inzicht in risico's. Daarvoor is een goede informatiepositie onontbeerlijk.

De nieuwe taken die de Ksa er bij kreeg, betekenden ook een groei van circa 80 formatieplaatsen in 2018 naar 106 eind 2022.

Tezamen waren deze ontwikkelingen voor de Ksa aanleiding om te kijken of de organisatie nog optimaal is toegesneden op haar taken en uitdagingen. De Ksa heeft gekozen voor een nieuwe organisatiestructuur met zeven in plaats van zes afdelingen. De nieuwe organisatie is per 1 april 2022 van start gegaan en ziet er zo uit:

De grootste wijzigingen waren de nieuwe afdelingen Analyse & Onderzoek en Informatisering & Automatisering. De afdeling Analyse & Onderzoek (A&O) draagt bij aan doelmatig toezicht door voor de andere afdelingen informatie over de kansspelwereld te bundelen, te analyseren, te verrijken en te duiden. Ook is hier het functioneel beheer van de CDB en Cruks belegd en draagt de afdeling bij aan het ontwikkelen van kennis door het coördineren en (laten) uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.

Informatisering en automatisering vormen in toenemende mate de ruggengraat van de Ksa. Deze disciplines waren eerder ondergebracht in verschillende afdelingen en zijn nu samengebracht in een zelfstandige afdeling. Goed informatiemanagement en veilige, betrouwbare ICT-voorzieningen spelen een cruciale rol bij vrijwel alle werkprocessen van de Ksa.

Om vorm te geven aan een toekomstbestendige informatievoorziening en -huishouding, heeft de Ksa een strategisch en operationeel meerjarenplan Informatievoorziening (AO/IV-visie) vastgesteld dat regelmatig wordt geactualiseerd. Voor de thema's informatiebeveiliging en cyberweerbaarheid is er een strategisch informatiebeveiligingsplan. De operationele plannen worden uitgewerkt conform de ISO/NEN 27001-norm en een Informatie Management Security System.

5.2 Ontwikkelingen personeel

Divers personeelsbestand

Het personeelsbestand van de Ksa groeide van circa 92 medewerkers eind 2021 naar 106 medewerkers eind 2022 (exclusief een externe schil van circa 10 procent). Het personeelsbestand is divers van samenstelling; er is evenwicht tussen mannen en vrouwen en ook de verschillende generaties zijn goed vertegenwoordigd. Er is een gezonde instroom, doorstroom en uitstroom. Van de 49 medewerkers die de afgelopen drie jaar startten bij de Ksa, zijn 30 tussen de 20 en 30 jaar. Vooral vacatures voor medewerkers met meer ervaring en specialistische medewerkers zijn op dit moment moeilijk te vervullen. Juist daar is momenteel de meeste mobiliteit.

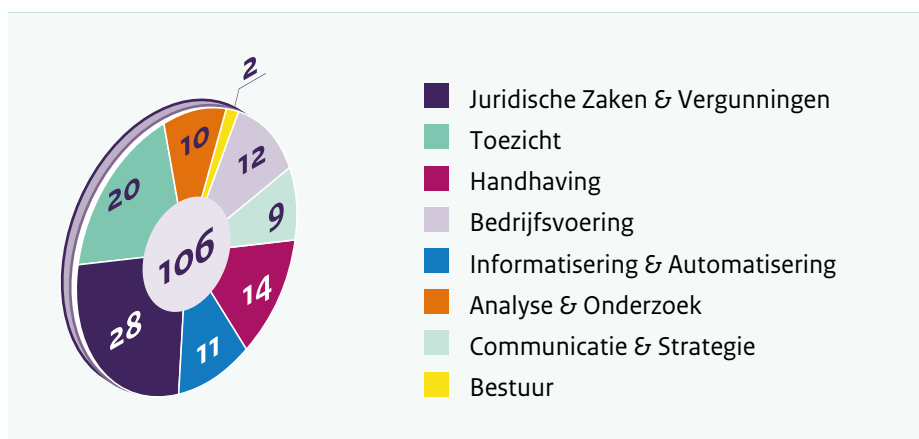
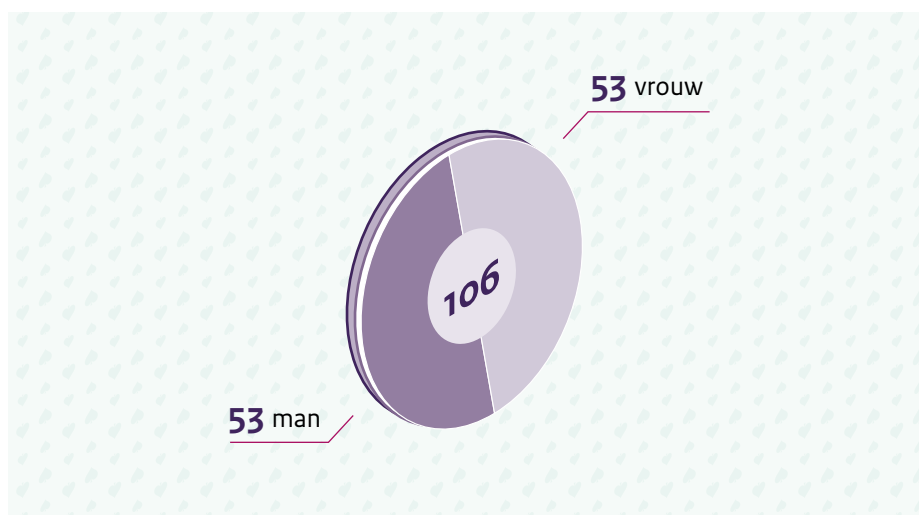
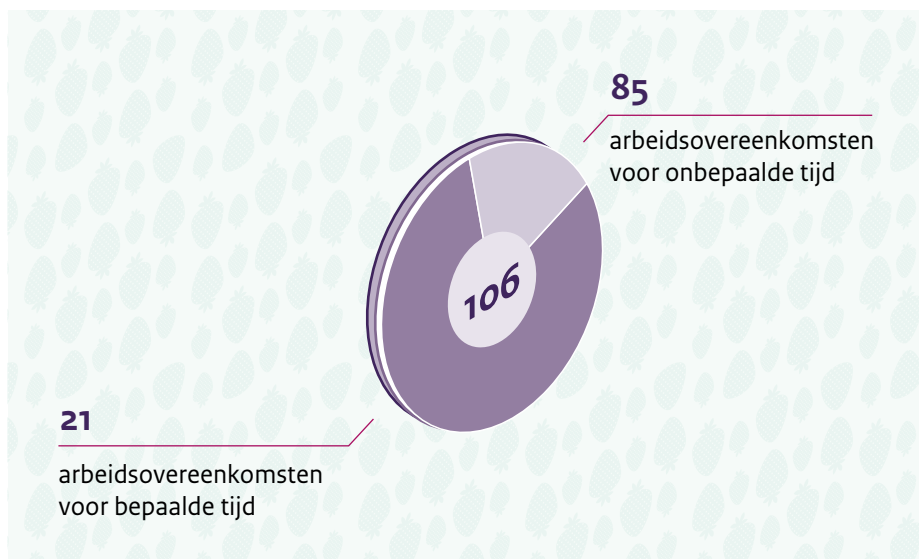
Om de eigen mensen te binden en boeien biedt de Ksa interessant en relevant werk. Medewerkers krijgen verantwoordelijkheid en de mogelijkheden het beste uit zichzelf te halen. De werksfeer is sociaal en persoonlijk en er is aandacht voor een goede balans tussen werk en privé.

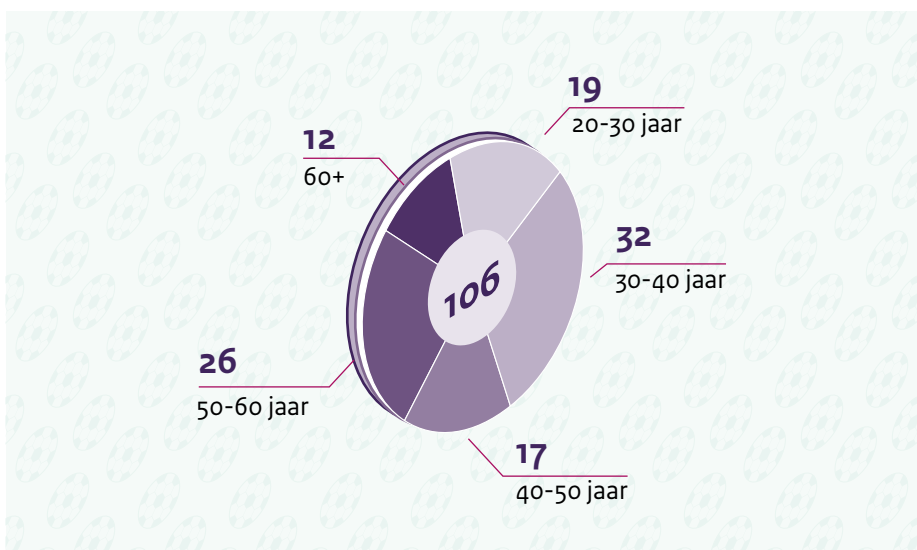
De arbeidsmarkt is krap, maar de Ksa heeft een goede reputatie als werkgever. De bekendheid van de Ksa als werkgever kan wel beter. Grotere overheidsorganisaties zijn de grootste concurrenten van de Ksa op de arbeidsmarkt.

Groei komende jaren

In de komende drie jaar groeit de Ksa naar verwachting tot circa 135-140 fte. Een exactere schatting is op dit moment nog niet mogelijk. Een permanente flexibele schil met specifieke deskundigen zal daarbij altijd noodzakelijk zijn.

Op 31 december 2022 had de Ksa 106 medewerkers met een arbeidsovereenkomst waarvan:

Strategisch personeelsplan

Als logisch vervolg op de organisatieverandering die hierboven is geschetst, startte de Ksa in de tweede helft van 2022 met het ontwikkelen van een strategisch personeelsplan, dat inmiddels is afgerond. Voor 2023 staan de verdere verbetering van de P-cyclus, het opleidingsbeleid en alle faciliteiten daaromheen op het programma. Daarnaast zal ingezet worden op effectievere wervingsprocessen, passend bij de huidige arbeidsmarktsituatie. Hierbij zal ook de huidige arbeidsmarktcommunicatie aan bod komen en waar nodig worden aangepast.

Ziekteverzuim

Zowel het ziekteverzuimpercentage als de meldingsfrequentie lag iets hoger dan voorgaande jaren. Enerzijds was dit gerelateerd aan een stijging van het kort verzuim. Anderzijds was er een stijging van het langdurig ziekteverzuim door oorzaken die niet werkgerelateerd waren. De ziekteverzuimcijfers liggen lager dan het landelijk gemiddelde.

Ziekteverzuim	Percentage	Meldingsfrequentie
2022	3,54%	1,30

5.3 Klachten tegen de Ksa of Ksa-medewerkers

Klachten tegen (medewerkers van) de Kansspelautoriteit behandelt de Ksa volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Regeling klachtbehandeling. In 2022 ontving de Ksa één klaagschrift. Deze klacht bevatte drie verschillende onderdelen. Slechts één onderdeel kon worden aangemerkt als klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Awb. Dit onderdeel ging over manier waarop de Ksa is omgegaan met een melding over vermeende misstanden. De andere twee onderdelen gingen over het beleid rond kansspelen op afstand en de behandeling van aanvragen van een vergunning hiervoor. De klacht is op alle onderdelen ongegrond verklaard.

5.4 Huisvesting

In februari 2022 verhuisde de Ksa naar een nieuw ingericht kantoor in kantoren-complex New Babylon aan het Anna van Buerenplein, direct naast station Den Haag Centraal. De groei van de organisatie maakte deze verhuizing nodig. Met de verhuizing heeft de Ksa haar huisvestingsvisie gerealiseerd: een kantoor in Den Haag, goed bereikbaar, met een *front office* voor bezoekers en een *back office* voor medewerkers. Het nieuwe kantoor is mede ingericht op basis van de ervaringen en inzichten die zijn opgedaan tijdens de coronapandemie. Het biedt ruimte voor een mix van ontmoeten, verbinden, samenwerken en het voeren van vertrouwelijke gesprekken. Voor en tijdens de verhuizing is nadrukkelijk oog geweest voor duurzaamheid.

De Ksa heeft in 2022 uitgangspunten opgesteld voor hybride werken. De bevindingen met hybride werken zijn (en worden) periodiek geëvalueerd.

5.5 Duurzaamheid

De Ksa volgt het inkoopbeleid van de Rijksoverheid op het gebied van duurzaamheid. De Ksa wil effectief inkopen tegen de beste prijs-kwaliteitverhouding. Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn hierbij belangrijke criteria. Bij het inkopen van goederen en diensten wordt er op gelet of leveranciers hier aandacht voor hebben.

De Ksa stimuleert medewerkers om met de trein naar het werk te komen en zo min mogelijk documenten te printen.

5.6 AVG / Privacybeleid

In 2022 bracht de Ksa de basis (verder) op orde in de omgang met persoonsgegevens. Het privacybeleid is uitgewerkt in werkinstructies, die organisatiebreed worden uitgedragen en toegepast. Om verdere stappen te zetten op het gebied van privacy-bescherming is in 2022 het ambitiedocument 2023-2026 opgesteld. Daarin staat omschreven wat de Ksa nu al heeft bereikt en wat de ontwikkelpunten zijn. De Ksa streeft ernaar om de - vaak wettelijk verplichte - privacymaatregelen steeds beter te borgen in een terugkerende PDCA-cyclus. Dit gebeurt in nauwe afstemming met de ontwikkelingen rond informatiebeveiliging en de informatiehuishouding van de Ksa. Ook het verder op orde brengen van de informatiehuishouding in het kader van de Woo is hiervoor van belang.

5.7 Gedragsregels

De Ksa hanteert vrijwillig onder andere de volgende gedragsregels:

- [Gedragscode Integriteit Rijk](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2017/12/01/gedragscode-integriteit-rijk-gir)
(<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2017/12/01/gedragscode-integriteit-rijk-gir>)
- [Inkoopbeleid](https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/bestuur-organisatie-samenwerking/inkoopbeleid/)
(<https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/bestuur-organisatie-samenwerking/inkoopbeleid/>)
- [Reglement bescherming persoonsgegevens](https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/publicaties/regels-leidraden/overige-regels/reglement-gegevensbeheer/)
(<https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/publicaties/regels-leidraden/overige-regels/reglement-gegevensbeheer/>)
- [Reglement gegevensbeheer Kansspelautoriteit](https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/publicaties/regels-leidraden/overige-regels/reglement-gegevensbeheer/)
(<https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/publicaties/regels-leidraden/overige-regels/reglement-gegevensbeheer/>)

6 Financiën

Financiële ontwikkelingen

Het resultaat over 2022 is 9,7 miljoen euro. In de begroting 2022 waren baten en lasten in evenwicht. Dat verschil is te verklaren doordat bij het opstellen van de begroting 2022, medio 2021, nog geen daadwerkelijke cijfers van de online markt bekend waren voor Nederland, aangezien de markt op 1 oktober 2021 open is gegaan. Een en ander was daarom gebaseerd op inschattingen, waarbij terughoudend is begroot.

Begroting 2023

<i>Bedragen in duizenden euro's</i>	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021
Baten Ksa	26.347	27.950	18.700
Baten VPf	5.324	5.255	4.000
Lasten Ksa	-27.797	-23.547	-22.700
Resultaat	3.874	9.658	-

De baten van online aanbieders zijn 10,7 miljoen euro hoger dan begroot. De opbrengsten van de overige aanbieders zijn lager. Dit laatste is te verklaren doordat in de baten - volgens het voorzichtigheidsprincipe - rekening is gehouden met lagere heffingen die mogelijk volgen uit beroepzaken in verband met de COVID-maatregelen.

De lasten over 2022 zijn 0,9 miljoen hoger dan begroot. Hierin is rekening gehouden met eventuele eenmalige kosten die kunnen volgen vanuit juridische procedures. De overige reguliere lasten zijn uiteindelijk lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van:

- Lagere besteding aan verslavingspreventie doelen van het verslavingspreventiefonds (VPF);
- -vrijvallende huurkosten voor te veel in rekening gebrachte vierkante meters;
- -minder afschrijvingen van immateriële activa als gevolg van een systeemwijziging waarbij de activa met 2,4 miljoen euro zijn verlaagd.

Van het resultaat van 9,7 miljoen euro wordt 4,5 miljoen euro toegevoegd aan het **Bestemmingsfonds VP**, waarmee in 2023 en verder de activiteiten van het VPF gefinancierd kunnen worden. Het resterend resultaat wordt toegevoegd aan de egalisereserve. Hiermee is de egalisereserve na twee jaar weer positief.

Begrotingsjaar 2023

De begroting 2023 is gebaseerd op een verdere groei en ontwikkeling van de organisatie en de markt. De begroting 2023 is eind 2022 door de raad van bestuur vastgesteld en ter vaststelling aangeboden aan de minister voor Rechtsbescherming.

Financiën

De activiteiten binnen de Ksa voor inkoop, financiën en controle zijn in 2022 verder ontwikkeld. Daarvoor zijn extra een uitbreiding van medewerkers aangenomen. Daarnaast zijn processen beschreven en werkstromen ingericht voor verder risicobeheer.

Risicomanagement

De Ksa streeft naar het beperken van risico's en is daarmee risico avers. Met risicomanagement beheerst de Ksa de financiële risico's en risico's in de bedrijfsvoering in het algemeen. Projectplannen moeten steeds zijn voorzien van een risicoparagraaf. Geïntariseerde risico's worden twee keer per jaar besproken door het managementteam en de raad van bestuur. De betrokken en verantwoordelijke medewerkers dragen bij aan deze rapportage. Experts van het ministerie van Justitie en Veiligheid adviseren de Ksa desgevraagd over de verdere ontwikkeling van risicomanagement.

In 2022 gesignaleerde risico's zijn onder meer:

- Het vertrek van medewerkers met specifieke kennis;
- Juridische procedures als gevolg van genomen besluiten, met mogelijk extra kosten van aansprakelijkheidsstelling tot gevolg;
- Datalekken;
- Wegvallen van de hosting omgeving;
- Aanbieders die geen goede aansluiting op CDB hebben, waardoor datagedreven toezicht wordt bemoeilijkt;
- Onjuiste registratie in Cruks met als gevolg ongewilde toegang tot kansspellocaties.

Voor deze risico's zijn beheersmaatregelen getroffen.

In control statement

De raad van bestuur van de Ksa is verantwoordelijk voor de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen zijn ingericht om risico's te beheersen en om de strategische, operationele en financiële doelstellingen te bewerkstelligen.

De raad van bestuur is zich ervan bewust dat deze systemen geen absolute garantie bieden voor het realiseren van doelstellingen. Ook vormen ze geen absolute garantie tegen onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude of overtreding van wetten en regels. Het beleid van de Ksa blijft gericht op het continu toetsen en verbeteren van interne risicobeheersing en controle, met als doel de betrouwbaarheid en effectiviteit van toezicht, handhaving en preventie te optimaliseren.

Naar de mening van de raad van bestuur hebben de risicobeheersing- en controle-systemen zowel voor de in het verslagjaar te bereiken doelstellingen als voor de financiële verslaggevingsrisico's naar behoren gewerkt. Zij geven een passende mate van zekerheid dat de organisatie *In Control* is, dat betreffende doelstellingen op een adequate wijze zijn gerealiseerd en dat hiernaast de financiële verslaggeving van het lopende jaar geen onjuistheden van materieel belang bevat.

's-Gravenhage, 14 maart 2023

drs. René J.P Jansen, voorzitter raad van bestuur

mr. Bernadette C.M van Buchem, lid raad van bestuur

7 Jaarrekening 2022

7.1 Balans per 31 december 2022

(Na verwerking van het resultaat, bedragen in duizenden euro's)

Activa	31-dec-22	31-dec-21
1. Immateriële vaste activa	6.606	7.990
2. Materiële vaste activa	1.858	969
a. Voorraad	28	39
b. Debiteuren	159	62
c. Vorderingen & overlopende activa	6.282	7.225
d. Boetebesluiten	33.935	195
e. Liquide middelen	<u>15.552</u>	<u>-1.397</u>
3. Vlottende activa	55.956	124
Totaal activa	64.420	15.083

Passiva	31-dec-22	31-dec-21
a. Egalisatiereserve	280	-6.298
b. Bestemmingsfonds VP	6.502	2.038
c. Wettelijke reserve	<u>6.606</u>	<u>7.990</u>
4. Eigen vermogen	13.388	3.730
5. Voorzieningen	5.050	597
6. Langlopende schuld o.g.	2.746	2.247
a. Crediteuren	434	443
b. Kortlopende schulden	1.327	2.159
c. Boetebesluiten	39.660	3.925
d. Belastingen en premies	505	692
E. Overlopende passiva	<u>1.310</u>	<u>1.290</u>
7. Vlottende passiva	43.236	8.509
Totaal passiva	64.420	15.083

7.2 Staat van baten en lasten 2022

(Bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten			
8. Kansspelheffingen	31.377	21.900	14.688
9. Vergoedingen	1.828	800	2.501
10. Bijdrage JenV	-	-	1.656
Totaal baten	33.205	22.700	18.845
Lasten			
11. Personeel	9.888	10.304	8.296
12. Inhuur	5.162	7.127	4.845
13. Huisvesting	946	1.140	1.648
14. Organisatie	4.194	555	459
15. Automatisering	1.591	1.457	1.209
16. Afschrijvingen	1.749	2.100	754
17. Rentekosten	17	17	22
Totale lasten	23.547	22.700	17.233
Resultaat	9.658	-	1.612

Resultaatverdeling

Bedragen in duizenden euro's

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Egalisatiereserve	6.578	1.700	-517
Wettelijke reserve	-1.384	- 1.700	584
Bestemmingsfonds VP	4.464	-	2.038
Bestemmingsreserve Koa	-	-	-493
Stand per 31 december	9.658	-	1.612

Afzendinggegevens

Kansspelautoriteit

Anna van Buerenplein 45A

2595 DA Den Haag

Postbus 298

2501 CG Den Haag

www.kansspelautoriteit.nl